

Accountantsverslag 2024

Gemeente Woerden

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Aan de raadsleden van gemeente Woerden
Blekerijlaan 14
3447 GR Woerden

10 juli 2025

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening van uw gemeente voor het boekjaar dat eindigt op 31 december 2024. We hebben onze werkzaamheden uitgevoerd in overeenstemming met ons controleplan 2024 en onze overeenkomst d.d. 5 april 2023. Onze bevindingen en aanbevelingen zijn open en constructief besproken met de ambtelijke organisatie en de portefeuillehouder Financiën.

Het accountantsverslag begint met een samenvatting van onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen. Daarna gaan wij in op de reikwijdte van onze controle, de diepgang waarmee wij gecontroleerd hebben en tot welke oordeel wij gekomen zijn. Vervolgens geven wij onze visie op de informatiewaarde en leesbaarheid van de paragrafen en de programmaverantwoording.

Nadat wij onze analyse hebben gegeven van de financiële positie van uw gemeente, gaan wij in meer detail in op de belangrijkste bevindingen uit onze controlewerkzaamheden. Dit doen wij langs de drie domeinen fysiek, sociaal en bedrijfsvoering.

Vervolgens geven wij op hoofdlijnen ons beeld van de interne beheersing van uw organisatie en gaan we dieper in op de speerpunten die u ons heeft meegegeven tijdens de controle

We sluiten het accountantsverslag af met bijlagen waarin we bevindingen hebben opgenomen over een aantal wettelijk verplichte onderwerpen, zoals Sisa, WNT en onze onafhankelijkheid. In de bijlage hebben we ook enkele actuele ontwikkelingen gegeven die voor u van belang kunnen zijn.

Dit accountantsverslag is opgezet als interactief document waar u eenvoudig doorheen kunt navigeren door op de menuopties aan de linkerzijde of de onderstreepte woorden te klikken. Wij vragen u terughoudend te zijn met het printen van het accountantsverslag.

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik maken om u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking die we ervaren hebben. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

J.G. Schuijt MSc RA

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de jaarrekening van uw gemeente. Dat betekent dat wij van mening zijn dat de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording, een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid, rekening houdend met de goedkeuringstolerantie.

Omdat de goedkeuringstolerantie afhankelijk is van de werkelijke lasten en werkelijke dotaties aan de reserves, hebben wij de tolerantie die wij eerder hebben opgenomen in ons controleplan geactualiseerd op basis van de definitieve jaarrekening. De tolerantie voor fouten die wij bij de controle hebben gehanteerd bedraagt (afgerond) EUR 2,1 miljoen.

Geen fouten en onzekerheden aanwezig

Ons goedkeurend oordeel betekent in dit geval dat er helemaal geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Dit is een enorm compliment waard voor de organisatie. U bent samen met gemeente Oudewater de enige gemeente in onze klantportfolio waarbij we deze conclusie kunnen trekken.

Het college heeft de rechtmatigheidsverantwoording afgegeven

Het college heeft vastgesteld dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen EUR 7,9 miljoen bedraagt. Dit is hoger dan de grens van EUR 6,4 miljoen. De reden van de onrechtmatigheid is een samenloop van begrotingsonrechtmatigheid (EUR 6,1 miljoen waarvan EUR 4,5 miljoen acceptabel) en onrechtmatige aanbestedingen (EUR 1,8 miljoen). Wij zijn niet tot een andere conclusie gekomen dan het college.

Leesbaarheid van de programmaverantwoording kan beter

Net als in voorgaand jaar vinden wij de informatiewaarde en leesbaarheid en van uw jaarrekening voldoende. Desondanks zijn er verbeteringen mogelijk om de raad via de jaarrekening nog beter in positie te brengen om haar controlerende taak goed te kunnen uitvoeren. De belangrijkste reden is dat de maatschappelijke effecten nog niet concreet en eenduidig zijn, waardoor het naar onze mening voor de raad moeilijk is om er sturing aan te geven en voor het college om deze uit te voeren.

Ons samenvattend beeld van de paragrafen

De paragrafen zijn goed en duidelijk opgezet. Wel zien we dat onze bevindingen van voorgaand jaar voor een groot deel nog steeds aanwezig zijn. De eisen die uw financiële verordening stelt aan de paragrafen zijn beperkt meegenomen in de paragrafen in de jaarrekening. Naar onze mening ontbreekt het daarnaast over de hele breedte nog aan een toereikende koppeling tussen de uitgangspunten van het beleid en de realisatie gedurende het jaar. Met andere woorden: wat stond er in de betreffende paragraaf in de begroting en wat is er uiteindelijk in de praktijk van terecht gekomen.

Financiële positie van uw gemeente als geheel is voldoende

Uit onze analyse blijkt dat de financiële positie van uw gemeente als geheel inmiddels voldoende is, maar de komende jaren stevig onder druk komt te staan. Dit uit zich voornamelijk in een (sterk) stijgende netto schuldquote en een dalende solvabiliteit. De redenen hiervan zijn de omvangrijke investeringen die de komende jaren gepland zijn in combinatie met beperkte structurele exploitatieresultaten. Vanaf pagina 16 hebben wij onze constatering per kengetal nader geduid.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Weerstandsvermogen voldoet aan uw norm

Het weerstandsvermogen van uw gemeente is 3,50 (2023: 1,90). Hiermee is het weerstandsvermogen hoger dan de minimale norm van 1,4 die u als raad gesteld heeft. Deze toename is aan de ene kant te danken aan een hogere beschikbare weerstandcapaciteit door de toevoeging van de positieve resultaten aan de algemene reserve en de storting van de tussentijdse winstneming bij de grondexploitaties in de Algemene Reserve Grondbedrijf. Aan de andere kant is de benodigde weerstandscapaciteit gedaald door het wegvallen van de risico's verbonden aan de Rembrandtbrug.

Jaarafsluiting is moeizaam verlopen

Het afsluitproces is moeizaam verlopen. Wij hebben tijdens onze controle gemerkt dat de druk op de organisatie groot is. Dit heeft er mede toe geleid dat de oplevering minder goed was dan voorgaand jaar. Bij de start waren voldoende documenten opgeleverd om aan de slag te kunnen gaan, maar de concept-jaarrekening moest op verschillende (belangrijke) punten nog aangepast worden. De definitieve jaarrekening kwam op 11 juni 2025 beschikbaar. Daarnaast was ook de documentatie van een aantal jaarrekeningposten laat beschikbaar.

Een positieve constatering is dat de vragen die wij hadden snel en toereikend beantwoord werden. Een andere positieve ontwikkeling die wij hebben waargenomen is de oplevering en onderbouwing van de uitgaven en balansposities ten aanzien van de Sisa-regelingen.

Geen indicaties voor fraude

Tijdens onze controle hebben wij nadrukkelijk aandacht besteed aan het onderwerp fraude. Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voortgekomen voor fraude.

Schattingen door het college zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen, bijvoorbeeld ten aanzien van de waardering van de (im)materiële vaste activa en de grondexploitaties. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt beoordeeld en allemaal als evenwichtig aangemerkt.

Onze bevindingen in het fysiek domein

In 2024 heeft uw raad besloten om het project Rembrandtbrug te annuleren. Dit heeft ervoor gezorgd dat een bedrag van EUR 5,6 miljoen is afgeboekt ten laste van het resultaat 2024. Daarnaast zijn de zes woningen aan de Barwoutswaarder geactiveerd onder de handelsvoorraden voor hun getaxeerde marktwaarde, zijnde EUR 2,4 miljoen. Omdat de boekwaarde op het moment van overboeken EUR 3,0 miljoen bedroeg, heeft er een eenmalige afboeking ten lasten van het resultaat plaatsgevonden van EUR 0,6 miljoen.

Uw raad heeft in 2025 het woonprogramma vastgesteld. Dit programma stelt specifieke eisen aan de omvang van sociale en betaalbare woningbouw. De uitgangspunten van het woonprogramma zijn nog niet doorgerekend in de huidige grondexploitaties, omdat het BBV bepaald dat de financiële verwachtingen in de jaarrekening gebaseerd moeten zijn op het scenario dat door de gemeenteraad is vastgesteld. Hierdoor zijn mogelijke verliezen nog niet zichtbaar.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Onze bevindingen in het sociaal domein

Prestatielevering zorg dit jaar zelf vastgesteld

De prestatielevering van de zorg is dit jaar vastgesteld door de organisatie. Vorig jaar moesten wij nog een onzekerheid van EUR 0,8 miljoen meenemen in onze oordeelsvorming. Dit jaar heeft de organisatie echter zelf werkzaamheden uitgevoerd om de levering van de zorg vast te stellen.

Voorspellende waarde kosten sociaal domein is nog beperkt

Er is een groot verschil tussen de kosten in het sociaal domein in de primaire begroting en de definitieve begroting. De lasten zijn toegenomen van EUR 63,6 miljoen in de primaire begroting naar EUR 75,1 miljoen in de definitieve begroting. De werkelijke lasten zijn uiteindelijk EUR 75,6 miljoen geworden.

De stijging van de primaire begroting naar de definitieve begroting ziet toe op veel verschillende taakvelden. Dit strekt zich uit over de wijkteams, inkomensregelingen en de beschikte zorg. Hieronder liggen verschillende oorzaken die in de programmaverantwoording zijn uitgewerkt. Naar onze mening kan de verantwoording in de jaarrekening versterkt worden door de inhoudelijke afdelingen nauwer te betrekken bij dit proces. Op dit moment lijken de verantwoording in de jaarrekening en het inhoudelijk proces beperkte samenhang te hebben.

Onze bevindingen in het domein bedrijfsvoering

Het resultaat na bestemming is in de jaarrekening 2024 uitgekomen op EUR 0,9 miljoen. In de primaire begroting werd een resultaat verwacht van nihil. In de bijgestelde begroting ging het college uit van een verlies van EUR 3,8 miljoen. Het verschil tussen de bijgestelde begroting en de realisatie is derhalve EUR 4,7 miljoen. Daarmee is hetzelfde beeld zichtbaar als in eerdere jaren. Een aantal verschillen, zoals de hogere Algemene Uitkering, konden niet worden voorzien, maar voor een groter aantal verschillen zou dit naar onze mening wel mogelijk moeten zijn. Wij raden u aan om het college te verzoeken om na te gaan op welke wijze het voorspellende vermogen van de bijgestelde begroting kan worden verbeterd.

Uw IT-functie is goed op weg in haar ontwikkeling

Wij zijn van mening dat de IT-functie binnen uw gemeente stappen zet om haar volwassenheidsniveau te vergroten. Dit heeft onder andere geleid tot een goedkeurende ISAE3402 verklaring. Dit is een verklaring dat de IT-processen binnen de organisatie op alle van materieel belang zijnde aspecten op orde zijn.

Op bedrijfskritische onderdelen zijn duidelijke verbeteringen zichtbaar. Dit geldt voornamelijk voor onderdelen die (direct) verband houden met cybersecurity. Volgens de uitgevoerde testen is er geen sprake van acute dreiging, maar zijn wel punten ter verbetering geconstateerd. Tevens ervaren wij een hoge mate van bewustzijn bij de organisatie van het (toenemende) belang en afhankelijkheid van automatisering en data en dat passende IT-beheersmaatregelen en een goede invulling van de IT-omgeving, IT-functie en IT-veiligheid nodig zijn.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Uw speerpunten nader uitgewerkt

Budgetoverhevelingen

Wij hebben de interne beheersing rondom het onderkennen en verwerken van budgetoverhevelingen beoordeeld. Hierbij hebben wij geconstateerd dat budgetoverhevelingen die worden onderkend ook daadwerkelijk tijdig worden verwerkt. Naar onze mening is wel verbetering mogelijk en wenselijk in het tijdig onderkennen van budgetoverhevelingen. Dit jaar hebben alle budgetoverhevelingen via de najaarsnota plaatsgevonden. Hiermee wordt voldaan aan de eis vanuit de financiële verordening. Belangrijker nog is dat door deze methodiek de organisatie gedwongen is om tijdig vast te stellen of de uitnutting van de budgetten volgens planning gaat. Dit is echter een eerste stap.

De status en voortgang van prestatie management

In onze boardletter 2023 hebben wij reeds gerapporteerd over dit aspect. Het prestatie management binnen de gemeente is opgezet om de voortgang van de acties en beleidsvoornemens te bewaken. Dit is ook terug te zien in de begroting 2025. In dit document is een eerste stap zichtbaar in het concreter beschrijven van doelstellingen en acties, maar naar onze mening ontbreekt nog een duidelijke koppeling tussen de beleidsvoornemens, de doelstellingen en beoogde maatschappelijke effect uit het bestuursakkoord en de middelen die benodigd zijn. Wij hebben het college aangeraden om na te denken op welke wijze prestatie management binnen de gemeente verder vorm gegeven kan worden binnen de specifieke kaders en wensen van de organisatie. Het financieel bewustzijn van de medewerkers van de gemeente dient hierbij naar onze mening verder ontwikkeld te worden, in het bijzonder in de eerste lijn.

Interne beheersing van grote projecten

Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen zijn:

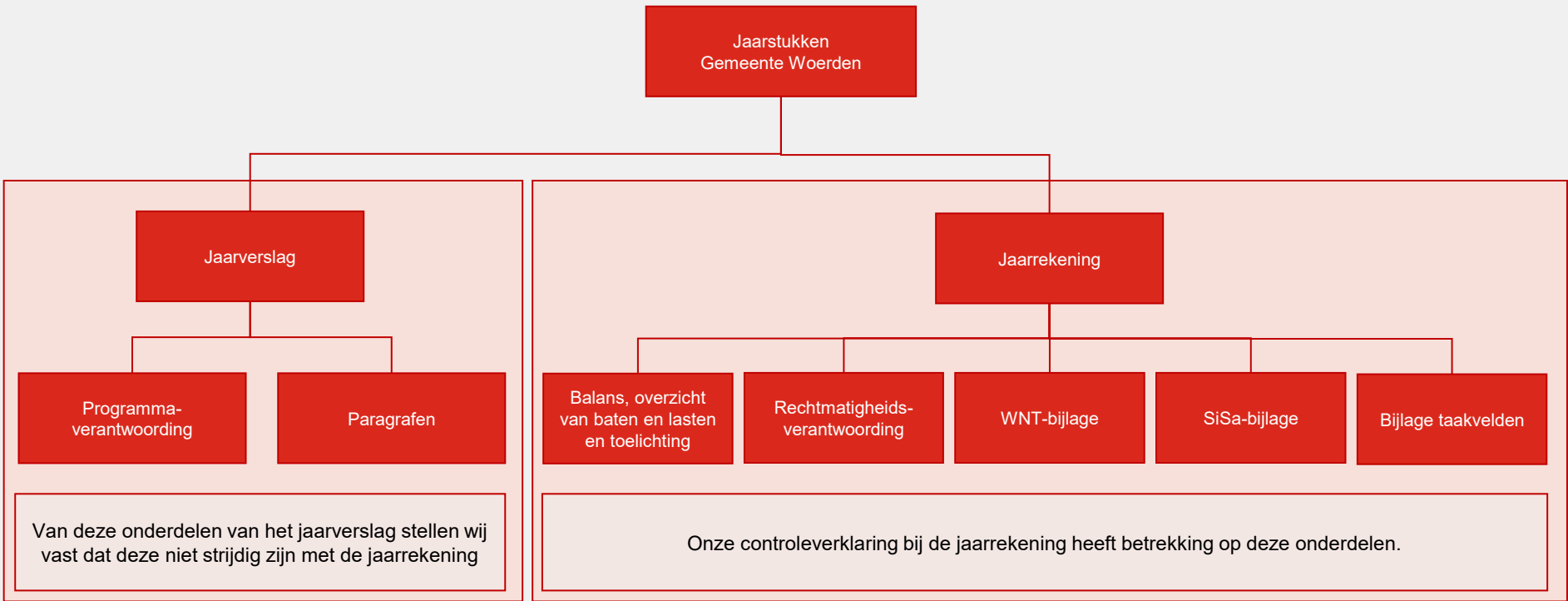
- Het totaaloverzicht met projecten vormt voor ons een bevestiging van onze eerdere constatering dat de ambities van de organisatie hoog zijn. Wij raden u aan om een duidelijke prioritering en planning (in uren en middelen) mee te geven aan deze projecten. Op deze manier kunnen keuzes gemaakt worden over fasering en uitvoering van de projecten.
- Er is geen sprake van één interne beheersingsomgeving voor alle grote projecten, bijvoorbeeld in de vorm van een afgebakende projectorganisatie met standaard werkprocessen en beheersingsinstrumenten. In plaats daarvan wordt de interne beheersing vooral vormgegeven op projectniveau, waarbij de ervaring en voorkeur van de betreffende projectleider een rol speelt.
- Wij zijn van mening dat uw organisatie gebaat is bij meer structuur en standaardisatie van de interne beheersing van grote projecten. Hierbij kan gedacht worden aan een standaardopzet van voor- en nacalculaties, voortgangsrapportages, besluitvormende documenten, samenwerkingsvormen en evaluaties. Hierbij is een belangrijke rol aanwezig voor de business controllers als aanjagers van de projectbeheersing.
- Er worden achteraf niet structureel project- of evaluatie-rapportages opgesteld als sluitstuk van de P&C cyclus op projectniveau. Dergelijke rapportage kunnen inzicht geven in het verloop van het project en waardevolle leereffecten geven voor volgende projecten. Daarnaast kunnen ze dienen als intern verantwoordingsdocument richting de opdrachtgever.

	Samenvatting
	Jaarrekening
Reikwijdte van de controle	
	Goedkeuringstolerantie
	Ons getrouwheidsoordeel
	Samenvatting bevindingen
	Rechtmatigheidsverantwoording
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen

De reikwijdte van onze controle

U heeft ons verzocht om de jaarrekening 2024 van uw gemeente te controleren. De jaarstukken bestaan uit meerdere onderdelen, welke wij niet allemaal met dezelfde diepgang controleren. In het auditplan hebben wij afspraken met u gemaakt over de reikwijdte van de controle.

Wij bevestigen dat de definitieve reikwijdte van de controle gelijk is aan die in het auditplan. Onderstaand hebben wij een samenvatting opgenomen op welke wijze wij de verschillende onderdelen van de jaarstukken in onze controle hebben betrokken.

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Dit zijn de definitieve toleranties die wij hebben gebruikt tijdens onze controle

U bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstoleranties wij hanteren. Op grond van het BADO bedraagt deze tolerantie maximaal 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves voor fouten en 3% voor onzekerheden. U heeft ons gevraagd om deze maximale tolerantie te gebruiken bij onze werkzaamheden. De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel staat in tabel rechts van deze pagina aangegeven. Omdat de goedkeuringstolerantie afhankelijk is van de werkelijke lasten en werkelijke dotaties aan de reserves, hebben wij de tolerantie die wij eerder hebben opgenomen in ons controleplan geactualiseerd op basis van de definitieve jaarrekening. Dit hebben wij samengevat in onderstaande grafiek.

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeel-onthouding

Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie is de grens waarboven wij gevonden afwijkingen in dit accountantsverslag aan u rapporteren. U heeft voor dit controlejaar de rapporteringstolerantie bepaald op € 100.000.

De goedkeuringstolerantie ten opzichte van onze planning is
Toegenomen

	Fouten	Onzekerheden
Tolerantie controleplan	1.800	5.400
Tolerantie jaarrekening	2.127	6.381

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

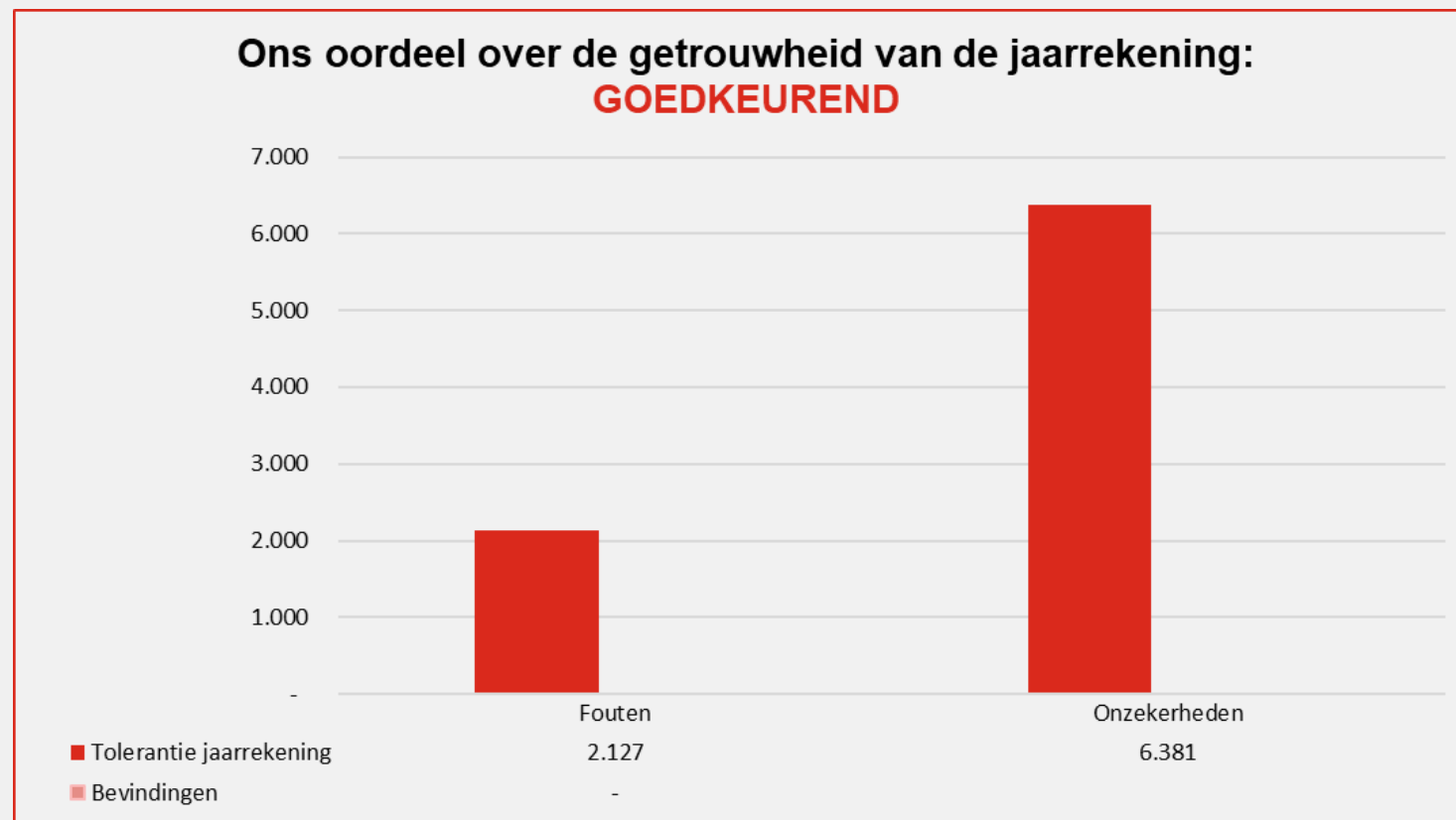
Wij geven een goedkeurend oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening

Ons oordeel bij uw jaarrekening

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de jaarrekening van uw gemeente. Derhalve is ons oordeel dat de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording, een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid, rekening houdend met de goedkeuringstolerantie.

Geen fouten en onzekerheden aanwezig in de jaarrekening

Ons goedkeurend oordeel betekent in dit geval dat er helemaal geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Dit is een enorm compliment waard voor de organisatie. U bent samen met gemeente Oudewater de enige gemeente in onze klantportfolio waarbij we deze conclusie kunnen trekken.

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Fouten en onzekerheden in de jaarrekening nader uitgelicht

Op de vorige pagina hebben wij u gemeld dat er geen fouten en onzekerheden aanwezig zijn in de jaarrekening. Derhalve hebben wij deze pagina leeg gelaten.

	Samenvatting
	Jaarrekening
	Reikwijdte van de controle
	Goedkeuringstolerantie
	Ons getrouwheidsoordeel
	Samenvatting bevindingen
	Rechtmatigheidsverantwoording
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen

Het college heeft wederom de rechtmatigheidsverantwoording afgegeven

Achtergrond

Dit jaar heeft het college wederom een eigen oordeel gegeven bij de rechtmatigheid van de jaarrekening. Deze rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de jaarrekening en valt daarom binnen de reikwijdte van onze controle. Daarmee zijn voor de raad waarborgen ingebouwd dat het college niet zomaar de verantwoording kan opstellen en afgeven.

Bij rechtmatigheid in dit kader bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Baten, lasten en balansmutaties moeten rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rechtmatigheidsverantwoording door het college gaat dus primair om de financiële beheershandelingen.

Rechtmatigheidscriteria

In de rechtmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af over de volgende drie rechtmatigheidscriteria:

- **Begrotingsrechtmatigheid:** handelt het college binnen de door u beschikbaar gestelde budgetten en kredieten.
- **Misbruik en oneigenlijk gebruik:** zijn in (de uitvoering van) het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?
- **Voorwaardencriterium:** zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen?

Alle andere criteria worden afgedekt door het oordeel van de accountant over het getrouwe beeld van de jaarrekening. Deze hoeven niet vermeld te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Verantwoordingsgrens

In de rechtmatigheidsverantwoording rapporteert het college over geconstateerde afwijkingen. Onder afwijkingen wordt verstaan fouten en onduidelijkheden over de rechtmatigheid van een financiële beheershandeling. U heeft ervoor gekozen om de verantwoordingsgrens vast te stellen op 3% van de werkelijke lasten, inclusief werkelijke toevoegingen aan de reserves. Dit is gelijk aan (afgerond) EUR 6,4 miljoen.

Vaststelling door het college

Het college heeft vastgesteld dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen EUR 7,9 miljoen bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van EUR 6,4 miljoen.

De reden voor de onrechtmatigheid is een samenloop van begrotingsonrechtmatigheid (EUR 6,1 miljoen) en onrechtmatige aanbestedingen (EUR 1,8 miljoen). De onrechtmatigheden zijn in meer detail toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording en de paragraaf Bedrijfsvoering. Hierin is ook opgenomen dat een deel van de begrotingsonrechtmatigheid als acceptabel moet worden aangemerkt. Dit gaat om een bedrag van EUR 4,5 miljoen.

Ons oordeel over de rechtmatigheidsverantwoording

Wij hebben de werkzaamheden die door en namens het college zijn uitgevoerd om tot de rechtmatigheidsverantwoording te komen in detail beoordeeld. Op basis van deze werkzaamheden zijn wij niet tot een andere conclusie gekomen dan het college. Daarom hebben wij geoordeeld dat de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Programmaverantwoording

Paragrafen

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording

In de tabel hieronder hebben wij ons mening gegeven over de leesbaarheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording.

Daarnaast hebben wij beoordeeld of de programmaverantwoording in overeenstemming is met de jaarrekening en voldoet aan alle eisen die het BBV eraan stelt.

Proces	2024	2023	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Leesbaarheid	●	●	- Teksten zijn in begrijpelijke taal geschreven en lezen daarom makkelijk weg. - Ieder programma kent dezelfde opbouw en stramien, gelijk aan de begroting - Het document geeft naar onze mening door haar huidige opzet een minder overzichtelijke indruk en is daarom moeilijk leesbaar. Dit heeft vooral te maken met de wijze waarop de maatschappelijke effecten, resultaten, inspanningen en statussen zijn uitgelijnd en opgesomd. In de digitale versie van de jaarrekening is deze uitwerking overigens beter leesbaar.
Informatiewaarde	●	●	- Net als vorig jaar kent de programmaverantwoording in basis een goede structuur. Programma's zijn uitgewerkt in verschillende opgaven, de opgaven weer in maatschappelijke effecten. - De maatschappelijke effecten zijn echter nog niet concreet en eenduidig, waardoor het naar onze mening voor de raad moeilijk is om er sturing aan te geven en voor het college om deze uit te voeren. - De resultaten worden door middel van stoplichtkleuren beoordeeld. De wijze van het kwalificeren van de kleur is echter niet in ieder programma gelijk.
Overeenstemming met jaarrekening	●	●	
In overeenstemming met het BBV	●	●	

Legenda	Betekenis
●	Voldoet niet of beperkt aan de norm
●	Voldoet aan de norm, maar verdere verbetering is mogelijk om de raad beter in positie te brengen
●	Voldoet aan de norm en brengt de raad goed in positie

Samenvatting

Jaarrekening

**Informatiewaarde
jaarverslag**Programmaverantwoording
Paragrafen

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen

In onze visie vormen de paragrafen een belangrijk onderdeel voor de raad om haar controlerende taak goed te kunnen uitvoeren. In deze paragrafen moet het college verantwoording afleggen over een aantal belangrijke beleidsmatige onderwerpen die dwars door de programma's heen snijden. Daarom geven wij ook ten aanzien van de paragrafen ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde. Tevens beoordelen we of de paragrafen in overeenstemming zijn met de jaarrekening en voldoen aan alle eisen die het BBV aan de paragrafen stelt. Dit hebben wij per paragraaf gedaan.

Op de volgende pagina's hebben wij onze ons mening gegeven over de leesbaarheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording.

Wij bevelen u aan om ook onze signaleringen ten aanzien van de paragrafen mee te nemen bij de verdere ontwikkeling van uw P&C documenten.

Ons samenvattend beeld van de paragrafen

Voor de paragrafen geldt dat de leesbaarheid en informatiewaarde in beginsel goed zijn. De paragrafen zijn goed en duidelijk opgezet. Wel zien we dat onze bevindingen van voorgaand jaar voor een groot deel nog steeds aanwezig zijn. De eisen die uw financiële verordening stelt aan de paragrafen zijn beperkt meegenomen in de paragrafen in de jaarrekening.

Naar onze mening ontbreekt het daarnaast over de hele breedte nog aan een toereikende koppeling tussen de uitgangspunten van het beleid en de realisatie gedurende het jaar. Met andere woorden: wat stond er in de betreffende paragraaf in de begroting en wat is er uiteindelijk in de praktijk van terecht gekomen.

Samenvattend komen wij tot de volgende aanbevelingen om de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen te verbeteren::

- Leg de inhoud van de paragrafen niet alleen langs de meetlat van het BBV, maar ook van de financiële verordening;
- Versterk de koppeling tussen de paragrafen in de begroting en de paragrafen in de jaarrekening;
- Voorzie kwalitatieve analyses van verklarende kwantitatieve analyses;
- Maak meer gebruik van grafieken en infographics.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Programmaverantwoording

Paragrafen

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen

Proces	2024	2023	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Lokale heffingen	●	●	Uit de toelichting van de achterliggende (beleids)keuzes blijkt niet hoe de kostendekkendheid tussen verschillende onderdelen wordt bereikt door kruissubsidiëring, alsmede in welke mate er kruislings wordt gesubsidieerd.
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	●	●	Hoofdstuk 6 van de financiële verordening gaat verder in de risico-inventarisatie, risicobeoordeling en risicodekking dan de paragraaf Weerstandsvermogen. De methodiek die gebruikt wordt in de paragraaf sluit daarom niet volledig aan met de methodiek die gebruikt wordt in de financiële verordening.
Onderhoud kapitaalgoederen	●	●	De financiële verordening vereist dat het college de gemeenteraad conform de P&C cyclus informeert over de voortgang van het geplande onderhoud, de omvang van het eventueel achterstallig onderhoud en de planning wanneer de onderhoudsplannen worden herzien. Dit is niet voor alle categorieën aanwezig.
Financiering	●	●	Vorig jaar ontbrak het verplichte overzicht van de toekomstige financieringsbehoefte, dit jaar is deze toegevoegd.

Legenda	Betekenis
●	Voldoet niet of beperkt aan de norm
●	Voldoet aan de norm, maar verdere verbetering is mogelijk om de raad beter in positie te brengen
●	Voldoet aan de norm en brengt de raad goed in positie

Samenvatting

Jaarrekening

**Informatiewaarde
jaarverslag**

Programmaverantwoording
Paragrafen

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen

Proces	2024	2023	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Bedrijfsvoering	●	●	Uw raad heeft nadere invulling gegeven aan de term bedrijfsvoering in artikel 37 van de nieuwe financiële verordening. Wij hebben geconstateerd dat in de paragraaf bedrijfsvoering hieraan gedeeltelijk invulling is gegeven door het college. Ten opzichte van vorig jaar is het gevraagde overzicht van de lasten en baten van personeel en het overzicht van lasten van inhuur die in de beleidsprogramma's en overhead zijn geraamd opgenomen. De waarden hiervan zijn echter over de hele periode 2025-2028 gelijk. Dit lijkt onwaarschijnlijk.
Verbonden partijen	●	●	De leesbaarheid van de paragraaf kan worden verbeterd door de informatie per verbonden partij in de tabel te comprimeren, zoals bijvoorbeeld het belang voor Woerden van de VRU of de risico's bij de GGDrU. De gegevens die zijn opgenomen zijn in veel gevallen (veel) gedetailleerder dan noodzakelijk is.
Grondbeleid	●	●	
Openbaarheid	●	●	Beperkt invulling gegeven aan artikel 16a BBV

Legenda	Betekenis
●	Voldoet niet of beperkt aan de norm
●	Voldoet aan de norm, maar verdere verbetering is mogelijk om de raad beter in positie te brengen
●	Voldoet aan de norm en brengt de raad goed in positie

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

In onze controleverklaring moeten wij expliciet aandacht besteden aan de geschiktheid van de door het college gehanteerde en onderbouwde veronderstellingen inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Om aan deze eis te voldoen hebben wij onder andere kennis genomen van de in jaarstukken opgenomen paragraaf "Weerstandsvermogen", waarin het college de relatie heeft gelegd tussen de onderkende risico's, de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen. Ten aanzien van deze analyse hebben wij overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Ons beeld van deze paragraaf hebben we eerder al gegeven. Een nadere analyse van uw weerstandsvermogen hebben we op deze pagina gegeven.

Daarnaast hebben wij vastgesteld of de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen. In de grafieken op deze en de volgende pagina's hebben we een overzicht opgenomen van de kengetallen die verplicht in de jaarrekening van uw gemeente moeten worden opgenomen. Deze hebben we afgezet tegen de waarden van de ratio's van de gemeente over de afgelopen vier jaar, maar ook tegen de gemiddelde omvang van andere gemeenten met uw omvang en met Nederland als geheel. Uit deze analyse blijkt dat de financiële positie van uw gemeente als geheel inmiddels voldoende is, maar de komende jaren stevig onder druk komt te staan. Dit uit zich voornamelijk in een (sterk) stijgende netto schuldquote en een dalende solvabiliteit. De redenen hiervan zijn de omvangrijke investeringen die de komende jaren gepland zijn in combinatie met beperkte structurele exploitatieresultaten. Het college heeft dit toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen in de jaarrekening 2024 en de begroting 2025.

Solvabiliteit

De solvabiliteit van uw gemeente is de laatste jaren iets toegenomen van 22,2% in 2020 tot 26,9% in 2024. Hiermee zit u in de middelste categorie van de toezichthouder en voldoet u aan de eigen norm van 25%. De toename van de solvabiliteit is vooral te danken aan de positieve incidentele resultaten van de afgelopen jaren en het achterblijven van de werkelijke investeringen bij de verwachtingen.

Hoewel de verbetering van de solvabiliteit voor een deel door meevallers is te verklaren, is er ook sprake van bewust beleid van de gemeente om te sturen op de financiële positie. Voorbeelden hiervan zijn de RIB 'Aanpak verlaging schuldquote' en het traject 'Investeringen in Balans'. In deze documenten komt de noodzaak naar voren voor duidelijke keuzes van de gemeenteraad en uw college. Wij onderschrijven deze noodzaak. Niet alleen de financiën zijn hierbij een beperking maar ook de (huidige) capaciteit van de ambtelijke organisatie dreigt tegen haar grenzen aan te lopen.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

Netto schuldquote en gecorrigeerde netto schuldquote

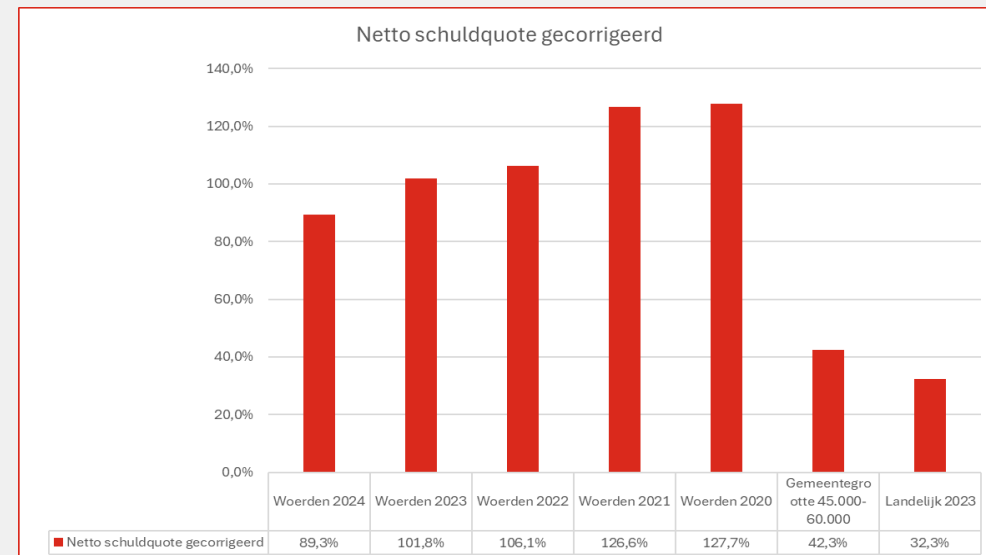
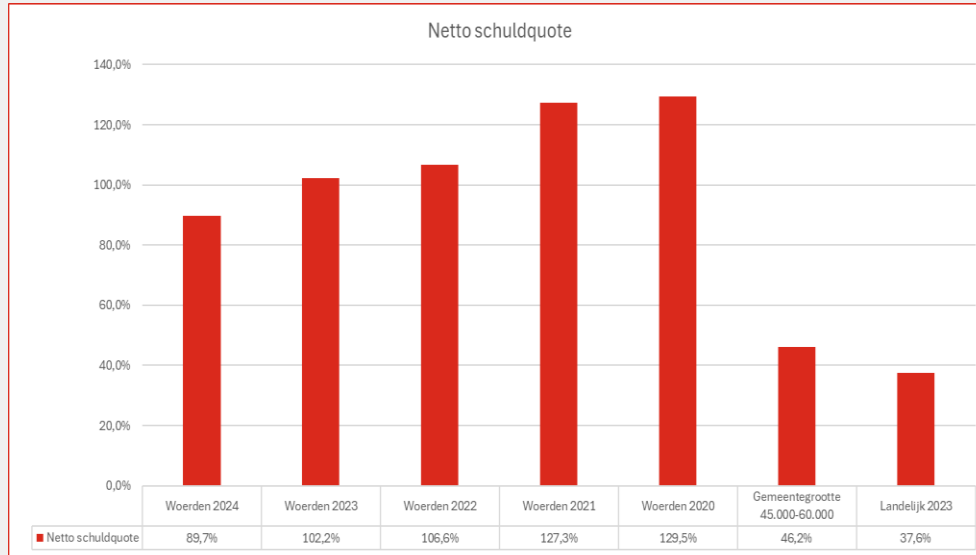
De (gecorrigeerde) netto schuldquote van uw gemeente is in 2024 sterk gedaald naar een niveau rond de 90%. In de jaren daarvoor is deze daling al ingezet en daarmee is over langere termijn een trend zichtbaar. Het verlagen van de netto-schuldquote is positief voor uw risicoprofiel. Hoe lager de schuldquote, hoe lager de schulden zijn ten opzichte van de opbrengsten van uw gemeente.

Aan de daling van de netto schuldquote liggen meerdere oorzaken ten grondslag. Allereerst zijn er externe factoren, die het strak begroten door de gemeente moeilijk maken. De rijksoverheid stelt bijvoorbeeld de bijdrage aan de gemeente gedurende het jaar bij. Het is voor de gemeente uitdagend om dit geld nog besteed te krijgen.

Daarnaast zien we dat de gemeente al een aantal jaar moeite heeft om een aantal budgetten uit te geven. Investerings- en onderhoud lopen achter vanwege capaciteitsproblemen in de organisatie. Het is hierbij de vraag of deze planning tijdelijk achterloopt of dat deze planning niet meer ingehaald zal worden.

Een andere belangrijke reden van de lagere netto schuldquote is het hogere bedrag aan totale baten. Dit is immers het bedrag waardoor de netto schulden worden gedeeld. Hoe hoger dit bedrag, hoe lager de schuldquote. De totale baten zijn sinds 2020 gestegen van EUR 142,1 miljoen naar EUR 207,7 miljoen. Dit heeft een forse impact gehad op de hoogte van de netto schuldquote.

Tot slot stuurt de gemeente actief op een gezonde financiële positie. Dit zorgt er samen met de meevallers voor dat de financiële positie van de gemeente de afgelopen jaren is verbeterd.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

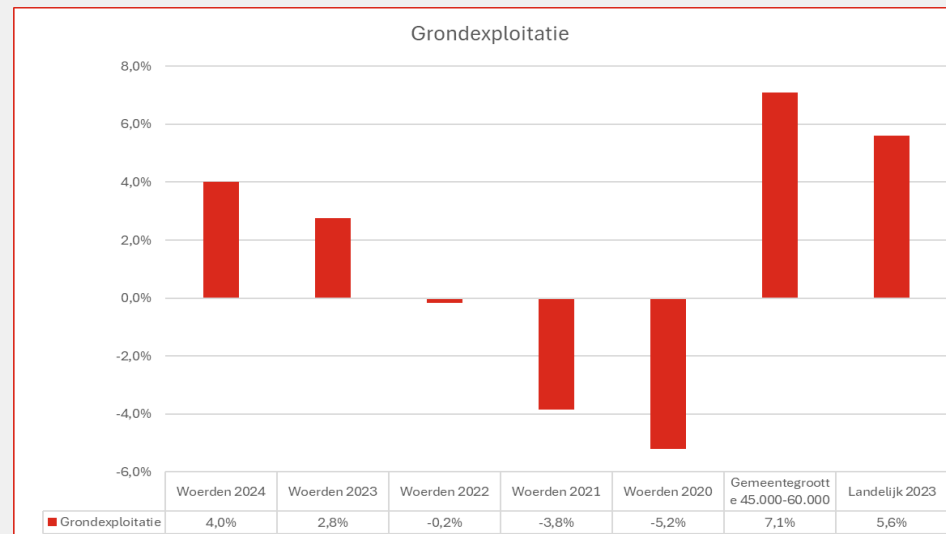
Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

Grondbeleid

Het relatieve belang van de grondexploitaties in de totale exploitatie van de gemeente is in 2024 gestegen naar 4%. Dit betekent dat de totale risicoprofiel van uw grondexploitatie is toegenomen, maar dat deze nog steeds beperkt is. Omdat grondexploitaties over het algemeen risicovolle activa zijn, is dit kengetal opgenomen. Met dit lage percentage bevindt uw gemeente zich in de categorie *minste risicovol*, die de provincie hanteert bij haar toezichthoudende taak.

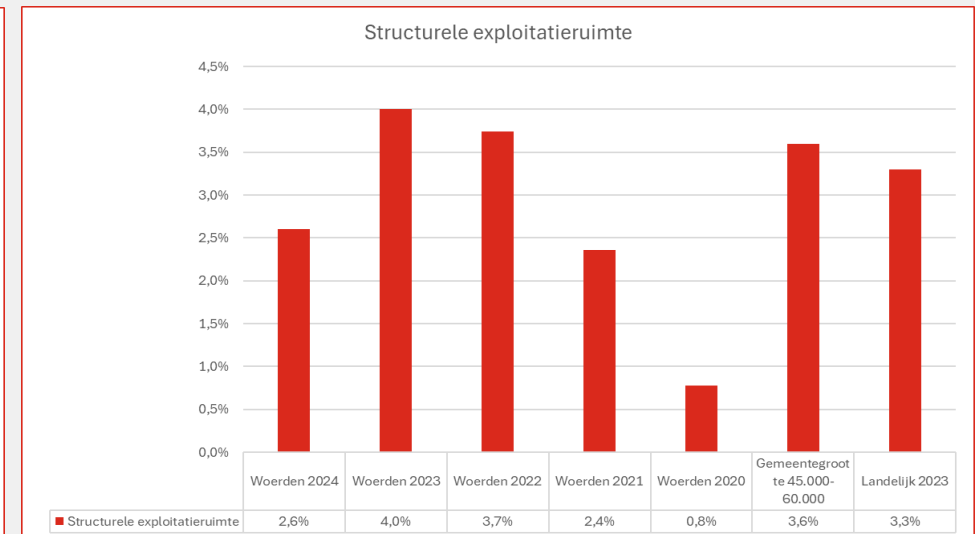
Ten opzichte van het gemiddelde van andere gemeenten is het financiële risicoprofiel van uw grondexploitaties laag. Dit gemiddelde is 5,8%, respectievelijk 7,1%.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is net als vorig jaar positief. Dit houdt in dat de structurele lasten kunnen worden gedekt door structurele baten. Er is feitelijk sprake van een overschot in de exploitatie nadat alle incidentele resultaten zijn geëlimineerd. Dit is voor de provincie een belangrijk uitgangspunt bij de uitvoering van haar toezichthoudende taak.

Het percentage ligt iets lager dan in 2023 maar is nog altijd positief. Hoewel dit kengetal een mate van subjectiviteit in zich heeft, is het met alle grilligheid van de gemeentelijke financiën een belangrijk getal om een beeld te vormen van de structurele ontwikkeling van de gemeentelijke financiën. De verwachting is dat, zeker gezien de mogelijke afname van het gemeentefonds, dit percentage de komende jaren onder druk komt te staan.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

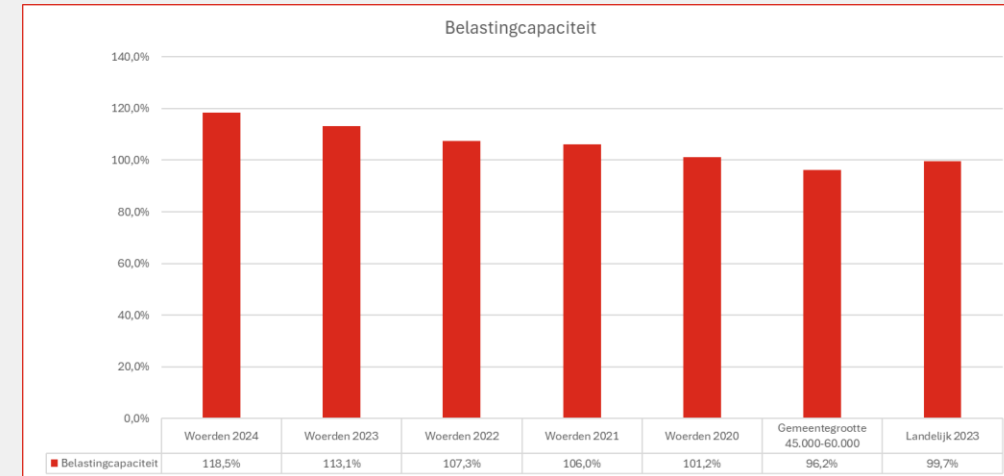
Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit wordt berekend als de verhouding tussen de gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning in uw gemeente en de landelijke gemiddelde woonlasten voor hetzelfde huishouden over het laatst bekende begrotingsjaar. Hiervoor hebben wij 2024 gebruikt. Om de berekeningen te maken hebben wij de definities aangehouden van het kennisinstituut Coelo. Dit instituut gaat voor de bepaling van het gemiddelde bedrag aan OZB uit van de gemiddelde WOZ waarde van een koopwoning in uw gemeente. Dit is een andere berekeningswijze dan die u zelf hanteert, waardoor de uitkomsten van dit kengetal verschillen. Wij gebruiken de definitie van Coelo om aan te sluiten bij de informatie die openbaar gemaakt is door het CBS.

De omvang van de belastingcapaciteit in uw gemeente is relatief hoog. Tussen 2020 en 2024 is deze toegenomen van 101% naar 118%. Hierdoor bent u met de gemeentelijke belastingen relatief “duur”. Dit betekent voornamelijk dat wanneer de gemeente financiële tegenvallers wil opvangen, het verhogen van de belastingen maar beperkt mogelijk is. Dit heeft een negatieve impact op uw risicoprofiel.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze analyse van uw weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen is door het college een analyse gemaakt van het weerstandsvermogen van uw gemeente per 31 december 2024. Eerder in dit rapport hebben wij een aangegeven hoe wij aankijken tegen de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragraaf Weerstandsvermogen. In deze paragraaf gaan we dieper in op de analyse die door het college gemaakt is.

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de financiële risico's die de gemeente loopt en de buffers die gemeente vrij beschikbaar heeft om deze risico's op te vangen (de weerstandscapaciteit). Uit de analyse van het college blijkt dat het weerstandsvermogen in 2024 is gestegen van 1,9 naar 3,5. Hiermee voldoet de ratio aan de norm die uw raad heeft gesteld, namelijk 1,4.

Objectiviteit van de benodigde weerstandscapaciteit

Een belangrijk nadeel van de benodigde weerstandscapaciteit is dat deze subjectief is. Het is volledig afhankelijk van de kwaliteit van het risicomanagement en de mogelijkheid om de maximale omvang en kans van voordoen van de risico's te bepalen. In de praktijk is dit vaak weerbarstiger dan uit de paragraaf Weerstandsvermogen blijkt.

Zoals wij in onze boardetter aan de raad hebben opgenomen, kan het risicomanagement versterkt worden door dit meer te integreren met de dagelijkse praktijk. In de organisatie is veel kennis over risico's aanwezig. Wanneer deze kennis gebruikt wordt voor de risicoanalyse, geeft dit meer diepgang en realiteitsgehalte aan de risicoanalyse. Overigens vormt uw risicoanalyse naar onze mening een goede afspiegeling van het risicoprofiel van uw gemeente. In vergelijking met andere gemeenten heeft uw analyse voldoende diepgang en is deze duidelijk toegespitst op de situatie van Woerden.

Uw weerstandsvermogen nader geanalyseerd

De omvang van de weerstandcapaciteit is toegenomen van EUR 46,0 miljoen naar EUR 57,3 miljoen. Dit komt voornamelijk door de toevoeging van de positieve resultaten aan de algemene reserve en de storting van de tussentijdse winstneming bij de grondexploitaties in de Algemene Reserve Grondbedrijf.

De benodigde weerstandscapaciteit is gedaald van EUR 23,8 miljoen naar EUR 16,2 miljoen. De omvang van de risico's is het afgelopen jaar dus behoorlijk gedaald. In de benodigde weerstandscapaciteit was vorig jaar het risico op kostenoverschrijdingen van de Rembrandtbrug aanwezig. Nu dit project niet meer doorgaat, is dit risico niet meer aanwezig. Daarbuiten zijn de risico's ongeveer gelijk gebleven. Het belangrijkste risico ziet toe op ontwikkelingen van de grondexploitaties. Dit zijn relatief risicovolle activa en marktomstandigheden kunnen impact hebben op de totale exploitatie. Buiten dit risico zijn verschillende kleinere risico's benoemd.

Daarnaast is het goed om de risico's uit eerdere jaren te vergelijken met mogelijk werkelijke tegenvallers. Voorbeelden hiervan zijn de gestegen kosten van jeugdzorg. Dit kan een beter inzicht geven in de daadwerkelijk aanwezige risico's en de omvang van deze risico's.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Schattingen binnen het fysiek domein zijn evenwichtig.

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2024 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen. Indien wij oordelen dat een schatting niet evenwichtig is, hebben wij dit oordeel nader toegelicht.

Managementschatting	Oordeel
Waardering immateriële vaste activa	Evenwichtig
Waardering materiële vaste activa	Evenwichtig

Annuleren project Rembrandtbrug leidt tot hoog verlies

In 2024 heeft uw raad besloten om het project Rembrandtbrug te annuleren. Dit heeft ervoor gezorgd dat de uitgaven die tot op dat moment waren geactiveerd voor dit project, zijnde EUR 5,6 miljoen, duurzaam in waarde zijn gedaald. Daarom heeft het college deze investeringen in de jaarrekening 2024 afgeboekt ten laste van het resultaat 2024.

Om de brug te kunnen realiseren zijn op een eerder moment zes woningen gekocht aan de Barwoutswaarder. Het college heeft aangegeven dat deze woningen weer verkocht zullen worden. Daarom zijn ze tegen de huidige marktwaarde, zijnde EUR 2,4 miljoen, verantwoord onder de handelsvoorraden. Deze marktwaarde is bepaald door externe taxaties. Omdat de boekwaarde op het moment van overboeken EUR 3,0 miljoen bedroeg, heeft er een eenmalige afboeking ten lasten van het resultaat plaatsgevonden van EUR 0,6 miljoen.

Schattingen gehanteerd bij waardering van grondexploitaties

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op, de zogenaamde jaarschijven, waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld. In de tabel op de volgende pagina zijn onze bevindingen weergegeven.

Rentetoerekening aan jaarschijven aangepast aan wijziging BBV

De wijze waarop de toerekening van de rente aan de grondexploitaties moet plaatsvinden is gelijk getrokken aan de rentetoerekening aan andere activa. Voorheen mocht alleen rente worden toegerekend op basis van de werkelijke rente over het vreemd vermogen van de gemeente. Met de wijziging vindt rentetoerekening plaats op basis van de reguliere omslagrente.

Wij hebben geconstateerd dat het college bij de actualisaties van de grondexploitaties per 1 januari 2025 rekening heeft gehouden met deze wijziging in het BBV. De rekenrente die is gebruikt voor de actualisatie per 1 januari 2025 bedraagt 1,00%. Vorig jaar was dit percentage nog 1,12%. Daarom achten wij de schatting van de gehanteerde rekenrente evenwichtig..

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Managementschatting	Oordeel	Toelichting
Gehanteerde rekenrente	Evenwichtig	Zie onderbouwing op de <u>vorige</u> pagina.
Kostenstijging	Evenwichtig	De verwachte stijging van de civieltechnische kosten bedraagt 4% voor 2025 en 2026 en 2% voor 2027 en verder. Voor overige kosten wordt in 2024 een toename van 6% verwacht. Deze verwachting neemt af naar 4% in 2026 en 2% vanaf 2027. Deze percentages liggen in lijn met de intervallen dat extern specialist Metafoor geeft in haar Outlook Grondexploitaties 2025. Op basis hiervan vinden wij de kostenschattingen evenwichtig.
Opbrengstenstijging	Evenwichtig	Ook de gehanteerde opbrengstenstijging kent een differentiatie naar soort vastgoed (sociaal, vrije sector, maatschappelijk, zakelijk). De gehanteerde schattingen zijn opgenomen in het MPG 2025 en variëren in 2025 van 2% voor maatschappelijk tot 8% voor vrije sector woningen. Langjarig wordt een indexatie van 2% gehanteerd. Deze percentages sluiten aan bij de visie die extern specialist Metafoor geeft in haar Outlook Grondexploitaties 2025. Op basis hiervan vinden wij de schattingen evenwichtig. Overigens wordt er geen opbrengststijging ingerekend voor verkopen waarvoor al prijsafspraken zijn gemaakt of contracten zijn getekend.
Gehanteerde programmering	Evenwichtig	De programmering van de grondexploitaties is gebaseerd op actuele omstandigheden van de markt, gemaakte afspraken met marktpartijen. interne en externe adviezen, onderzoeken en politieke uitgangspunten ten aanzien van woningbouw en werkgelegenheid. Hierbij zijn de uitgangspunten van het woonprogramma nog niet meegenomen (zie de <u>volgende</u> pagina). Wij achten de programmering evenwichtig.
Verkoopprijzen	Evenwichtig	De prijzen zoals ingerekend in de grondexploitaties zijn gebaseerd op de Grondprijsbrief 2025. De prijzen die hierin zijn opgenomen, liggen naar onze mening in lijn met actuele marktprijzen. Daarom achten wij de schattingen evenwichtig.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Grondexploitaties zijn geactualiseerd.

Als onderdeel van de jaarafsluiting heeft er een actualisatie van de grondexploitaties plaatsgevonden. Op de volgende pagina hebben wij de resultaten hiervan grafisch weergegeven.

De boekwaarde van de grondexploitaties is toegenomen met EUR 3,4 miljoen tot een bedrag van EUR 8,8 miljoen. De reden hiervoor is dat de grondverkoop in 2024 lager zijn geweest dan de investeringen en tussentijdse winstnemingen die gedaan zijn. Hieronder hebben wij dit samengevat.

De totale investeringen in 2024 bedragen EUR 3,5 miljoen en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Investering	Bedrag in EUR miljoen
Grondverwerving	0,0
Bouw- en woonrijp maken en andere inkopen	2,5
Rentetoerekening	0,1
Uren interne medewerkers	0,9

Tegenover de investeringen staan opbrengsten voor een totaalbedrag van EUR 5,0 miljoen. Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Opbrengst	Bedrag in EUR miljoen
Verkoop grond	5,0

Met de investeringen en verkopen is een afname van EUR 1,5 miljoen verklaard. Het resterende verschil van EUR 4,9 miljoen in de boekwaarde wordt veroorzaakt door de tussentijdse winstneming op de grondexploitaties Snel en Polanen, Harmelen en Kamerik Schoollocaties (EUR 5,0 miljoen) en de storting in de verliesvoorziening bij de grondexploitatie Burgemeester van Zwietenweg (EUR 0,1 miljoen).

Risico's binnen grondexploitaties meer dan voldoende gedekt

De Algemene Reserve Grondexploitaties (ARG) is toegenomen van EUR 8,6 miljoen naar EUR 13,3 miljoen. De reden van de toename is de toevoeging van de tussentijdse winstnemingen. In vergelijking met de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie per 31 december 2024 (EUR 8,4 miljoen) is het bedrag dat in de ARG is verantwoord relatief hoog.

Het college zet de omvang van de ARG af tegen het risicoprofiel van de grondexploitaties. Dit risicoprofiel wordt berekend op basis van de uitgangspunten in de Nota Grondbeleid Woerden 2023. Per ultimo 2024 is de berekende meest gewenste omvang van de ARG EUR 6,7 miljoen, met een ondergrens van EUR 6,2 miljoen. Dit houdt in dat de omvang van de ARG ook vanuit deze invalshoek hoog is.

In hoofdstuk 2.4 van het MPG 2025 heeft het college aangegeven welke opties uw raad heeft ten aanzien van het overschot in de ARG op basis van de Nota Grondbeleid 2023. Hierbij spreekt het college haar voorkeur uit om het surplus in de ARG te laten ter dekking van nog te openen verliesgevendende grondexploitaties, in het bijzonder de Stationsomgeving. Indien de kans groot is dat deze exploitatie wordt geopend, begrijpen wij deze wens van het college.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Verwacht resultaat grondexploitaties verbeterd

Het totaal nog te verwachten resultaat van alle actieve grondexploitaties samen op eindwaarde bedraagt EUR 16,5 miljoen positief. Vorig jaar was dit nog EUR 7,5 miljoen positief. Dit kan als volgt worden gespecificeerd (bedragen in EUR 1,0 miljoen):

Grondexploitatie	2024	2023
Snel en Polanen	12,8	3,0
Brediuspark	0,3	0,0
Harmelen	0,6	1,2
Putkop Harmelen	0,7	0,8
Burgemeester van Zwietenweg	(0,4)	(0,3)
Kamerik Schoollocaties	2,5	2,8
Totaal	16,5	7,5

Hieruit blijkt dat de belangrijkste reden van de positieve ontwikkeling de bijstelling van de exploitatie Snel en Polanen is. Door deze bijstelling is het verwachte eindresultaat van deze exploitatie verbeterd van EUR 3,0 miljoen positief naar EUR 12,8 miljoen positief.

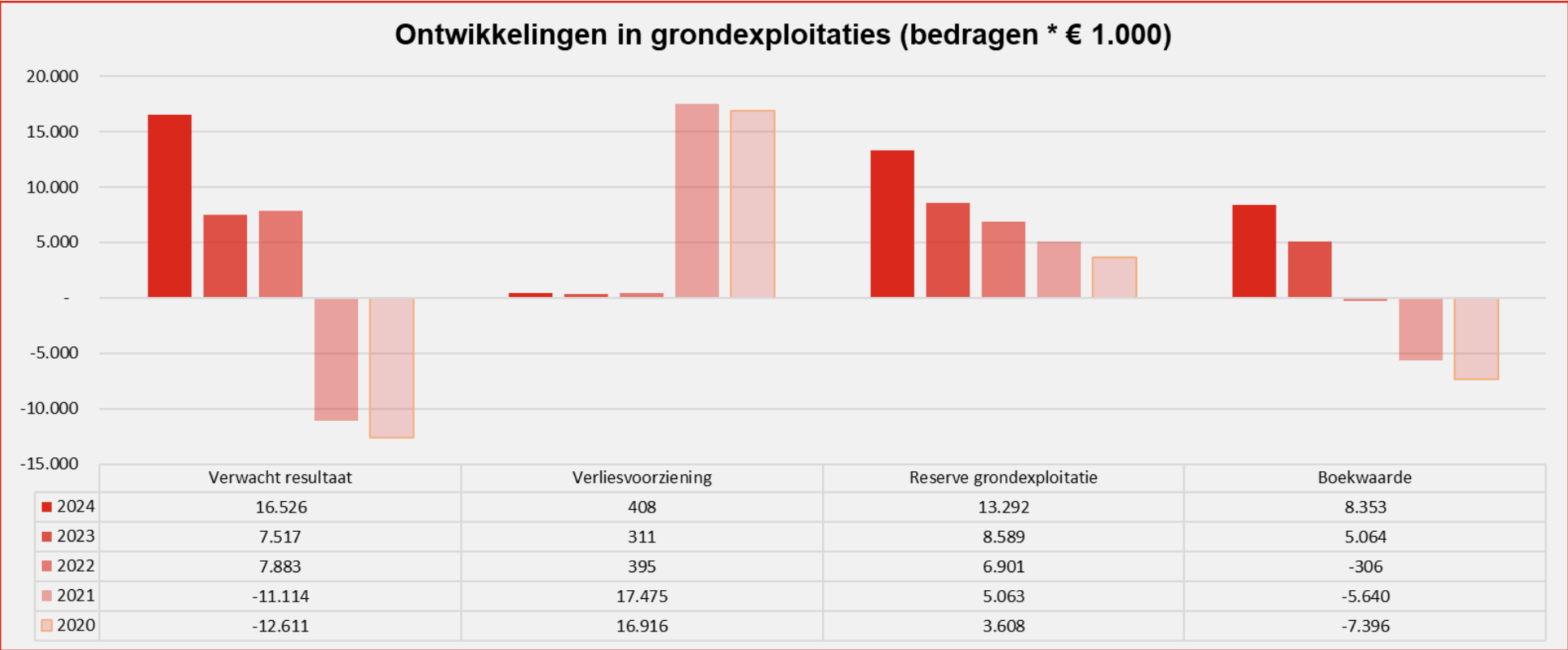
Het verbeterde resultaat van de exploitatie Snel en Polanen komt omdat de gronden tegen (sterk) hogere prijzen worden verkocht dan verwacht. Dit gaat om velden B2 en B3. Dit is een effect van in totaal EUR 3,0 miljoen. Maar de belangrijke oorzaak is dat de bieding op bouwveld B5/6, waar ook de supermarkt komt, fors hoger is uitgevallen. Het netto-effect hiervan is EUR 6,4 miljoen.

Hier staat tegenover dat uw raad in 2025 het woonprogramma heeft vastgesteld. Dit woonprogramma stelt specifieke eisen aan de omvang van sociale en betaalbare woningbouw. De uitgangspunten van het woonprogramma zijn nog niet doorgerekend in huidige grondexploitaties. Wij hebben begrepen dat er in 2025 een herziene programmering zal worden besproken met uw raad. Dit zal vooral voor de exploitatie Snel en Polanen een fors negatief effect hebben van tussen EUR 6,0-9,8 miljoen. Dit zou inhouden dat het positieve resultaat op eindwaarde voor Snel en Polanen uitkomt op een bedrag tussen EUR 4,8 en 6,8 miljoen..

Dit mogelijke negatieve effect op de grondexploitatie is nog niet ingerekend omdat het BBV bepaald dat de financiële verwachtingen in de jaarrekening gebaseerd moeten zijn op het scenario dat door de gemeenteraad is vastgesteld. Dat houdt in dat materiële wijzigingen pas mogen worden meegenomen nadat de raad haar kaderstellende rol heeft uitgeoefend. Het college heeft bij de berekening van de tussentijdse winstneming wel rekening gehouden met het projectspecifieke risico dat de programmering wordt aangepast. Dit houdt in dat de tussentijdse winstneming lager is berekend. Wij zijn het eens met deze benadering van het college.

-
 Samenvatting
-
 Jaarrekening
-
 Informatiewaarde jaarverslag
-
 Financiële positie
-
 Bevindingen controle
- Fysiek domein
 - Sociaal domein
 - Bedrijfsvoering
-
 Interne beheersing
-
 Speerpunten van de gemeenteraad
-
 Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het sociaal domein

Schattingen binnen het sociaal domein zijn evenwichtig.

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2024 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen. Indien wij oordelen dat een schatting niet evenwichtig is, hebben wij dit oordeel nader toegelicht.

Managementschatting	Oordeel
Nog te betalen zorgkosten	Evenwichtig

Prestatielevering zorg dit jaar vastgesteld

De prestatielevering van de zorg is dit jaar vastgesteld door de organisatie. Vorig jaar moesten wij nog een onzekerheid van EUR 0,8 miljoen meenemen in onze oordeelsvorming. Dit jaar heeft de organisatie echter zelf werkzaamheden uitgevoerd om de levering van de zorg vast te stellen. Door gesprekken met cliënten heeft de gemeente bovendien niet alleen de feitelijke zorglevering vastgesteld maar is er ook meer inzicht verworven over kwaliteit van en tevredenheid over zorg. De gemeente heeft hiermee een basis gelegd om meer en betere sturingsinformatie te verkrijgen.

Voorspellende waarde kosten sociaal domein is nog beperkt

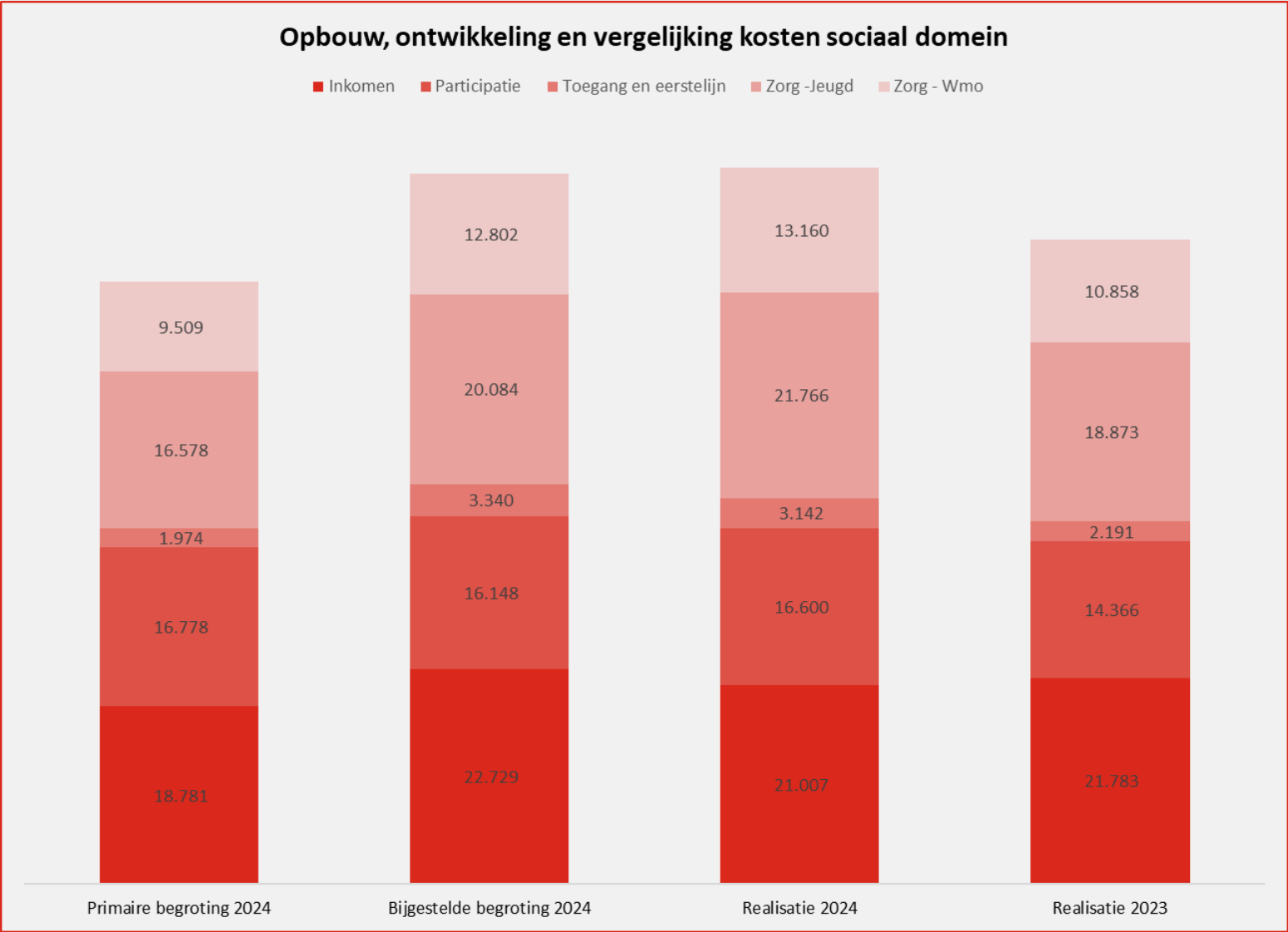
Op de volgende pagina hebben wij een grafische analyse gemaakt van de ontwikkeling van de kosten in het sociaal domein. Hierin is allereerst te zien dat er een groot verschil is tussen de primaire begroting en de definitieve begroting. De lasten zijn toegenomen van EUR 63,6 miljoen in de primaire begroting naar EUR 75,1 miljoen in de definitieve begroting. De werkelijke lasten zijn uiteindelijk EUR 75,6 miljoen geworden.

De stijging van de primaire begroting naar de definitieve begroting ziet toe op veel verschillende taakvelden. Dit strekt zich uit over de wijkteams, inkomensregelingen en de beschikte zorg. Hieronder liggen verschillende oorzaken. De personeelskosten zijn gedurende het jaar gestegen en dit vertaalt zich in de hogere tarieven die de gemeente moet betalen voor zorg.

Daarnaast zijn er verschillende oorzaken per kostenpost die verder in de programmaverantwoording zijn uitgewerkt. Hierbij valt het wel op dat de oorzaak per budget is uitgewerkt, maar dat de diepgang beperkt is. Ook is er geen overkoepelende analyse aanwezig. Naar onze mening kan de verantwoording in de jaarrekening versterkt worden door de inhoudelijke afdelingen nauwer te betrekken bij dit proces. Op dit moment lijken de verantwoording in de jaarrekening en het inhoudelijk proces beperkte samenhang te hebben.

-
 Samenvatting
-
 Jaarrekening
-
 Informatiewaarde jaarverslag
-
 Financiële positie
-
 Bevindingen controle
- Fysiek domein
- Sociaal domein
- Bedrijfsvoering
-
 Interne beheersing
-
 Speerpunten van de gemeenteraad
-
 Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het sociaal domein

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van de bedrijfsvoering

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar

Het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld; en
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die het college heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2024 aanvaardbaar zijn.

Schattingen binnen het domein bedrijfsvoering zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2024 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen. Indien wij oordelen dat een schatting niet evenwichtig is, hebben wij dit oordeel nader toegelicht.

Managementschatting	Oordeel
Waardering financiële vaste activa	Evenwichtig
Waardering kortlopende vorderingen	Evenwichtig
Waardering voorzieningen	Evenwichtig

Onderhoudsvoorzieningen laten lagere onttrekking zien dan begroot

Bij de verschillende onderhoudsvoorzieningen zijn de onttrokken kosten lager dan deze volgens het meerjarenonderhoudsplan zouden moeten zijn. Omdat dit vorig jaar ook zo was, kan dit erop wijzen dat de berekening van het onderhoudsplan te ambitieus is. Wij raden u daarom aan om de onderhoudsvoorzieningen nader te beschouwen en vast te stellen of de onderhoudskosten realistisch zijn ingeschat.

Inkopen zijn in detail geanalyseerd

De afdeling inkoop heeft naast de Europese aanbestedingen ook voor de kleinere inkopen vastgesteld of deze volgens het juiste proces zijn ingekocht. Hoewel het voor de rechtmatigheidsverantwoording niet van toepassing is, is dit inzicht wel van belang voor de bedrijfsvoering.

De afdeling inkoop heeft voor in totaal EUR 1,2 miljoen aan inkopen vastgesteld dat deze aan een partij gegund zijn zonder dat hiervoor meerdere offertes zijn opgevraagd. Deze analyse kan een goede aanjager zijn om het inkoopproces verder te versterken. Wij adviseren u daarom het college te verzoeken om dit proces te verbeteren.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

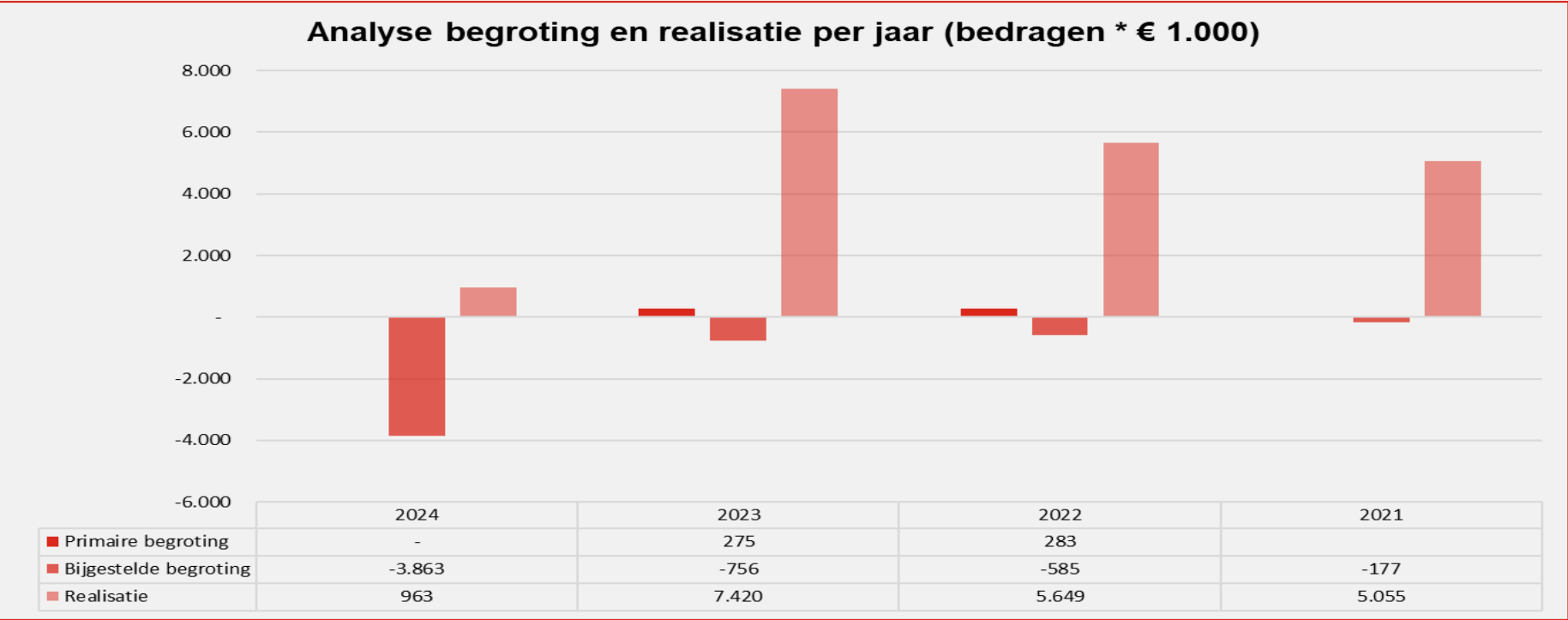
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van de bedrijfsvoering

Voorspellende waarde (primaire) begroting nog beperkt

Het resultaat na bestemming is in de jaarrekening 2024 uitgekomen op EUR 0,9 miljoen. In de primaire begroting werd een resultaat verwacht van nihil. In de bijgestelde begroting ging het college uit van een verlies van EUR 3,8 miljoen. Het verschil tussen de bijgestelde begroting en de realisatie is derhalve EUR 4,7 miljoen. Daarmee is hetzelfde beeld zichtbaar als in eerdere jaren. De realisatie is een stuk beter dan de verwachting in de begroting.

Naar onze mening is er verdere ontwikkeling in het voorspellend vermogen van de bijgestelde begroting mogelijk. Een aantal verschillen, zoals de hogere Algemene Uitkering, konden niet worden voorzien, maar voor een groter aantal verschillen zou dit naar onze mening wel mogelijk moeten zijn. Wij raden u aan om het college te verzoeken om na te gaan op welke wijze het voorspellende vermogen van de bijgestelde begroting kan worden verbeterd.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van het afsluitproces en de totstandkoming van de jaarrekening

In dit onderdeel van ons accountantsverslag geven wij ons beeld van (de kwaliteit van) het afsluitproces en de totstandkoming van de jaarrekening.

Wij hebben tijdens onze controle gemerkt dat de druk op de organisatie groot is. Dit heeft er mede toe geleid dat de oplevering minder goed was dan voorgaand jaar. Tijdens onze controle was de organisatie ook druk met de voorjaarsnota en de kadernota.

Ten opzichte van voorgaand jaar was de oplevering dit jaar dan ook moeizamer. Bij de start waren voldoende documenten opgeleverd om aan de slag te kunnen gaan, maar de concept-jaarrekening moest op verschillende (belangrijke) punten nog aangepast worden. De definitieve jaarrekening kwam op 11 juni 2025 beschikbaar. Daarnaast was ook de documentatie van een aantal jaarrekeningposten laat beschikbaar.

Een positieve constatering is dat de vragen die wij hadden snel en toereikend beantwoord werden. Een andere positieve ontwikkeling die wij hebben waargenomen is de oplevering en onderbouwing van de uitgaven en balansposities ten aanzien van de Sisa-regelingen.

Beperkt aantal correcties naar aanleiding van onze controle

Een indicatie voor de kwaliteit van het afsluitproces is het aantal correcties dat voorkomt uit onze controle. Wij hebben een aantal correcties voorgesteld, die allemaal verwerkt zijn in de definitieve jaarrekening.

Wij hebben bij het doorlopen van de eerste versie van de jaarrekening een aantal onjuistheden geconstateerd in de toelichtingen. Deze zijn allemaal gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de interne beheersing (zoals opgenomen in de boardletter)

Ondanks dat we binnen een aantal processen verbetering zien, is naar onze mening de kwaliteit van de interne beheersing in de eerste en tweede lijn voor verbetering vatbaar. Dit kritische oordeel over de kwaliteit van de interne beheersing wil niet zeggen dat wij niet tot een goedkeurende controleverklaring zijn gekomen of dat het college geen rechtmatigheidsverantwoording heeft kunnen afgeven. Wel geeft het aan dat er veel gegevensgerichte detailwerkzaamheden nodig zijn geweest door de VIC en ons om dit te realiseren. Maar belangrijker, het geeft de noodzaak aan om op korte termijn verbeteringen door te voeren om de kwaliteit van de interne beheersing op het gewenste niveau te krijgen. In de managementletter aan het college zijn diverse bevindingen en aanbevelingen opgenomen die u hierbij kunnen ondersteunen. Op de volgende [pagina](#) hebben wij voor de belangrijkste processen onze visie gegeven op de kwaliteit van de interne beheersing in het kader van de jaarrekening en de rechtmatigheidsverantwoording, inclusief de vooruitgang ten opzichte van het voorgaande jaar.

Uit het overzicht blijkt duidelijk dat de interne beheersing in de processen ten opzichte van vorig jaar verbeterd is. Het aantal 'rode bolletjes' is verminderd van vijf naar twee. In acht van de vijftien onderzochte processen zien wij een duidelijke positieve ontwikkeling in de kwaliteit van de interne beheersing. We willen de organisatie dan ook een compliment geven voor de inspanningen die hiervoor gepleegd zijn.

Aan de andere kant constateren we dat er maar één van de zestien onderzochte processen een 'groen bolletje' hebben. Dit geeft aan dat er nog steeds belangrijke verbetermogelijkheden aanwezig zijn. Wel is dit een beeld dat we bij veel (middelgrote) gemeenten zien.

Ons beeld stemt overeen met het beeld van de rapportages die de VIC heeft uitgebracht over 2024. In deze rapportages zijn zeer waardevolle bevindingen en aanbevelingen opgenomen, waaruit blijkt dat diverse aandachtspunten aanwezig zijn, maar ook dat er verbeteringen zichtbaar zijn ten opzichte van voorgaand jaar. Deze verbeteringen zijn zichtbaar gemaakt in de auditmonitor, een totaaloverzicht waarin de bevindingen van de VIC en van de accountant zijn opgenomen en worden bewaakt. Deze auditmonitor valt uiteen in twee overzichten, namelijk een overzicht waarin aanbevelingen staan die nog niet zijn opgevolgd en een (separaat) overzicht met daarin de aanbevelingen die naar de mening van de organisatie zijn afgerond.

	Samenvatting
	Jaarrekening
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
Afsluitproces	
Overzicht processen	
Frauderisico's	
IT-omgeving	
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen

Ons beeld van de interne beheersing (zoals opgenomen in de boardletter)

Proces	Status	Tov 2023	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Debiteuren en verkoopfacturatie	●	Gelijk	Veel handmatige werkzaamheden; hoge foutgevoeligheid
Omgevingsvergunningen	●	Beter	Nieuw systeem in gebruik; tussentijdse controle tariefwijziging nog vorm te geven
Ontvangen subsidies	●	Gelijk	Geen centraal subsidieregister; volledigheid niet gewaarborgd
Huren en pachten	●	Gelijk	Proces niet beschreven, geen koppeling VBS en K2F; veel handmatige boekingen
Treasury	●	Gelijk	Proces nog niet volledig afgestemd op treasurystatuut
Inkopen en factuurverwerking	●	Gelijk	Prestatielevering niet gewaarborgd en niet altijd aantoonbaar
Betalingsorganisatie	●	Beter	
Aanbestedingen	●	Beter	Geen interne controle op gunning aanbestedingen onder Europese drempel
Personeel- en salarisadministratie	●	Gelijk	Zichtbare interne controle op invoer stamgegevens en eindafrekeningen ontbreekt
Wmo	●	Beter	Proces niet volledig beschreven; geen zichtbare vastlegging van kwaliteitstoets
Jeugd	●	Beter	Geen zichtbare 4-ogenprincipe op opstellen beschikkingen
Verstrekte subsidies	●	Beter	Voorwaarden en maatschappelijke effecten niet bewaakt; stappen worden gezet
Belastingen	●	Beter	Functiescheiding in applicatie VRIS onvoldoende ingericht
Memoriaalboekingen	●	Beter	Functiescheiding ingericht in september 2024, werking nog vaststellen
Risicomanagement	●	Gelijk	(Fraude)risicomanagement niet geborgd in de organisatie

Legenda	Betekenis
●	Urgente bevindingen in het proces; materiële bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
●	Belangrijke bevindingen in het proces; geen bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
●	Geen belangrijke bevindingen in het proces

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van uw risicomanagementproces, inclusief frauderisico's

Frauderisico's leven nog niet in de organisatie

De organisatie beschikt over een "Frauderisicoanalyse Woerden-Oudewater 2021". In deze analyse zijn voor meerdere processen de potentiële frauderisico's benoemd en zijn kans en impact per risico, het organisatieonderdeel waar het risico zich voor kan doen en de getroffen beheersmaatregelen benoemd. Hiermee heeft u in opzet een goed instrument om frauderisico's te kunnen beheersen. Een volgende stap is om de frauderisico's ook te integreren in de dagelijkse bedrijfsvoering van de organisatie, mede als onderdeel van het uit te voeren M&O beleid, zodat ze gaan 'leven' in de organisatie. Tot op heden is hier nog geen sprake van.

Verantwoordelijkheid voor fraude ligt bij de raad en het college

De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van fraude ligt bij zowel de raad als het college van burgemeester en wethouders. Het is onze verantwoordelijkheid om door planning en uitvoering van de controle een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel vrij is van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.

Fraude in de controleverklaring

Wij zijn verplicht om in onze controleverklaring een aparte sectie op te nemen over fraude. Hierin staat welke werkzaamheden wij hebben uitgevoerd om frauderisico's te onderkennen die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang en om deze risico's te mitigeren. In de verklaring zullen wij ook opnemen wat de belangrijkste waarnemingen en uitkomsten zijn van deze werkzaamheden.

Frauderisico's in onze controle

Naast het betrekken van de interne frauderisicoanalyse hebben wij op basis van onze beroepsregels de volgende (aanvullende) werkzaamheden uitgevoerd in het kader van fraude:

- Frauderisico's besproken met de Auditcommissie, het college en de gemeentesecretaris;
- Beoordelen of nevenfuncties van het college en de directie aanleiding geven tot een verhoogd frauderisico;
- Beoordelen of er signalen zijn voor een verhoogd risico op fraude vanuit notulen, persberichten en andere (openbare) publicaties;
- Integrale analyse van de financiële administratie op ongebruikelijke boekingen, zoals onverwachte verschuivingen tussen budgetten en/of kredieten;
- Controle van het gunningsproces van inkoop- en aanbestedingstransacties;
- Controle van de prestatielevering in het inkoopproces;
- Nadere werkzaamheden ten behoeve van een proces/transactie in het kader van onvoorspelbaarheid.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn tot op heden geen bijzonderheden voortgekomen.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van uw IT-omgeving en innovatie in de interne beheersing

Algemeen

In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij een IT-audit naar de opzet van de algemene IT-beheersmaatregelen uitgevoerd. Dit zijn de beheersmaatregelen die uw organisatie heeft getroffen om ervoor te zorgen dat de IT-systemen betrouwbaar en integer zijn. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan het mitigeren van de risico's op onbeheerste wijzigingen, ongeautoriseerde handelingen en het optreden van verstoringen met impact op de gegevensverwerking. Hierbij richten wij ons op de voor de jaarrekening belangrijkste applicaties.

Onze IT-auditwerkzaamheden hebben niet als doel gehad om te komen tot een beoordeling van de IT-organisatie of IT-omgeving als geheel, maar zijn uitsluitend gericht geweest op het verkrijgen van voldoende zekerheid ten aanzien van de continue, betrouwbare werking van de IT-omgeving en beheersing van de betreffende processen met behulp van uw systemen en data voor zover relevant in het kader van de controle van de jaarrekening.

Uw IT-functie is goed op weg in haar ontwikkeling

In het kader van de jaarrekening hebben wij geen acute bedreiging geconstateerd voor de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij zijn van mening dat de IT-functie binnen uw gemeente stappen zet om haar volwassenheidsniveau te vergroten. Dit heeft onder andere geleid tot een goedkeurende ISAE3402 verklaring. Dit is een verklaring dat de IT-processen binnen de organisatie op alle van materieel belang zijnde aspecten op orde zijn. In het rapport zijn ook goede aanbevelingen opgenomen om het volwassenheidsniveau naar een nog hoger niveau te brengen.

Op bedrijfskritische onderdelen zijn duidelijke verbeteringen zichtbaar. Dit geldt voornamelijk voor onderdelen die (direct) verband houden met cybersecurity. Volgens de uitgevoerde testen is er geen sprake van acute dreiging, maar zijn wel punten ter verbetering geconstateerd. Wij hebben echter begrepen dat ten opzichte van voorgaande testen het aantal bevindingen is gedaald en dat ze minder urgent zijn. Tevens ervaren wij een hoge mate van bewustzijn bij de organisatie van het (toenemende) belang en afhankelijkheid van automatisering en data en dat passende IT-beheersmaatregelen en een goede invulling van de IT-omgeving, IT-functie en IT-veiligheid nodig zijn.

Wij zijn blij dat het onderwerp Informatiebeveiliging en privacy een prominente plek heeft in de paragraaf Bedrijfsvoering. Dit onderdeel geeft op hoofdlijnen een beeld van de acties en resultaten van de organisatie op dit terrein.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

U heeft ons specifieke speerpunten meegegeven

Bij de uitvoering van de controle heeft de gemeenteraad de mogelijkheid gekregen om ons speerpunten mee te geven. Dit zijn aspecten van de organisatie, bedrijfsvoering of jaarrekening die in het verlengde van onze reguliere controle liggen, maar waarover wij met meer aandacht en diepgang zullen rapporteren in ons accountantsverslag.

Voor 2024 heeft de auditcommissie ons de volgende speerpunten meegegeven:

- De status en voortgang van het verbeterproject prestatie management in de P&C cyclus in relatie tot de voortgang van de organisatieontwikkeling, inclusief het financieel bewustzijn van de medewerkers van de gemeente
- Wijze waarop de budgetten in de budgetoverheveling tot stand komen, onderbouwd zijn en passen binnen de financiële verordening
- De interne beheersing van grote projecten, waaronder de grondexploitaties

De status en voortgang van prestatie management

In onze boardletter 2023 hebben wij reeds gerapporteerd over dit aspect. Het prestatie management binnen de gemeente is opgezet om de voortgang van de acties en beleidsvoornemens te bewaken. Dit is ook terug te zien in de begroting 2025. In dit document is een eerste stap zichtbaar in het concreter beschrijven van doelstellingen en acties, maar naar onze mening ontbreekt nog een duidelijke koppeling tussen de beleidsvoornemens, de doelstellingen en beoogde maatschappelijke effect uit het bestuursakkoord en de middelen die benodigd zijn.

Wij hebben het college aangeraden om na te denken op welke wijze prestatie management binnen de gemeente verder vorm gegeven kan worden binnen de specifieke kaders en wensen van de organisatie.

Het financieel bewustzijn van de medewerkers van de gemeente dient hierbij naar onze mening verder ontwikkeld te worden, in het bijzonder in de eerste lijn. Vanuit de eerstelijns teams kan een bijdrage aan de verbetering van de P&C cyclus en het prestatie management worden geleverd door meer verantwoordelijkheid te nemen voor de realisatie van gemaakte afspraken, waaronder de budgetverantwoordelijkheid. Deze ligt bij de teamleiders, maar wij hebben gesignaleerd dat deze niet altijd toereikend wordt opgepakt. Een reden hiervoor is, onder andere, dat er een mismatch zit in beschikbare (tijdigheid en toereikendheid) informatie en gewenste informatie.

Een middel om het financieel bewustzijn te verbeteren is het werken met tussentijdse periodeafsluitingen. Op dit moment vindt er alleen per jaareinde een financiële afsluiting plaats. Hierdoor ontstaat er veel druk op de medewerkers om alles tijdig uit te zoeken, in de administratie te verwerken en op een gestructureerde wijze te rapporteren. Door meerdere keren per jaar af te sluiten is de periode beter te overzien, worden mogelijke fouten en onjuistheden eerder gesignaleerd en opgelost, worden overschrijdingen eerder zichtbaar en wordt het proces een integraal onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Een bijkomend voordeel is dat de betrokkenheid van de eerste lijn gedurende het jaar hiermee verhoogd wordt, wat de kwaliteit van de rapportages ten goede komt. Het resultaat is dat het afsluitproces per jaareinde eenvoudiger is en minder tijd kost.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

U heeft ons specifieke speerpunten meegegeven

Budgetoverhevelingen

De wijze waarop de budgetoverhevelingen worden onderkend en verwerkt is verankerd in de P&C cyclus van de gemeente. Wij hebben de interne beheersing rondom het onderkennen en verwerken van budgetoverhevelingen beoordeeld. Hierbij hebben wij geconstateerd dat budgetoverhevelingen die worden onderkend ook daadwerkelijk tijdig worden verwerkt. Naar onze mening is wel verbetering mogelijk en wenselijk in het tijdig onderkennen van budgetoverhevelingen. Op de vorige pagina hebben wij reeds enkele tips gegeven op welke wijze het financieel bewustzijn van de medewerkers in de organisatie kan worden verbeterd.

Dit jaar hebben alle budgetoverhevelingen via de najaarsnota plaatsgevonden. Hiermee wordt voldaan aan de eis vanuit de financiële verordening. Belangrijker nog is dat door deze methodiek de organisatie gedwongen is om tijdig vast te stellen of de uitnutting van de budgetten volgens planning gaat. Dit is echter een eerste stap.

Interne beheersing van grote projecten

Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen zijn:

- Op het moment van onze werkzaamheden waren meerdere projecten onderhanden of op het punt om te starten. Om dit inzichtelijk te houden is een projectenportfolio opgesteld. Dit overzicht vormt voor ons een bevestiging van onze eerdere constatering dat de ambities van de organisatie erg hoog zijn. Wij raden u aan om een duidelijke prioritering en planning (in uren en middelen) mee te geven aan deze projecten, maar ook om de projectenportfolio tijdig te actualiseren. Op deze manier kunnen keuzes gemaakt worden over fasering en uitvoering van de projecten.

- Er is geen sprake van één interne beheersingsomgeving voor alle grote projecten, bijvoorbeeld in de vorm van een afgebakende projectorganisatie met standaard werkprocessen en beheersingsinstrumenten. In plaats daarvan wordt de interne beheersing vooral vormgegeven op projectniveau, waarbij de ervaring en voorkeur van de betreffende projectleider een grote rol speelt.
- Hoewel wij erkennen dat dit op projectniveau goed mogelijk is, zijn wij van mening dat uw organisatie, gezien de omvang van het aantal projecten en de middelen die hiermee gemoeid zijn, gebaat is bij meer structuur en standaardisatie van de interne beheersing van grote projecten, onafhankelijk van de projectleider. Hierbij kan gedacht worden aan een standaardopzet van voor- en nacalculaties, voortgangsrapportages, besluitvormende documenten, samenwerkingsvormen en evaluaties. Hierbij is een belangrijke rol aanwezig voor de business controllers als aanjagers van de projectbeheersing.
- Er worden achteraf niet structureel project- of evaluatie-rapportages opgesteld als sluitstuk van de P&C cyclus op projectniveau. Dergelijke rapportage kunnen inzicht geven in het verloop van het project en waardevolle leereffecten geven voor volgende projecten. Daarnaast kunnen ze dienen als intern verantwoordingsdocument richting de opdrachtgever.

	Samenvatting
	Jaarrekening
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen
Actuele ontwikkelingen	
Sisa	
WNT	
Onafhankelijkheid	
Communicatie	
Urenbesteding	

Actuele ontwikkelingen die interessant kunnen zijn voor u

Wijzigingen in het BBV en BADO zijn definitief

Op 21 maart 2025 zijn de wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) definitief geworden. Deze wijzigingen hebben een belangrijk effect op de rechtmatigheidsverantwoording en de accountantscontrole. De belangrijkste wijzigingen zijn:

BADO

- Geen afzonderlijke goedkeuringstolerantie meer voor fouten en onzekerheden, maar 2% voor fouten en onzekerheden opgeteld. Hiermee vervalt dus de grens van 1% respectievelijk 3%.
- De grondslag voor de goedkeuringstolerantie verandert naar de lasten exclusief dotaties reserves. De drempel voor een andere dan goedkeurende verklaring wordt derhalve lager.
- Als accountant moeten we nog steeds de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties vaststellen van de specifieke uitkeringen die opgenomen zijn in de Sisa-bijlage. Ons oordeel hierover moeten wij opnemen in een aparte sectie in de controleverklaring met als titel "Verklaring betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisen".
- Ook voor deelverantwoordingen waarbij een afzonderlijke controleverklaring afgegeven moet worden, geldt de controletolerantie van 2%. Er kan echter gemotiveerd gekozen worden voor een andere omvangsbasis dan de totale lasten van de deelverantwoording als grondslag.
- De nieuwe tabel met af te geven oordelen luidt als volgt:

Materialiteit	Goedkeuring	Beperking	Oordeelonthouding of afkeuring
Fouten in de jaarrekeningen onzekerheden in de controle	<2%	>2% - <4%	>4%

BBV

De belangrijkste voorgestelde wijzigingen in het BBV zijn:

- De rechtmatigheidsverantwoording wordt expliciet opgenomen in artikel 24 BBV als onderdeel van de jaarrekening. In het nieuwe artikel 58b is inhoud gegevens aan de inhoud van de rechtmatigheidsverantwoording en de verantwoordingsgrens.
- Er komt een 8ste verplichte paragraaf: Openbaarheid. In het nieuwe artikel 16a wordt opgenomen aan welke eisen deze nieuwe paragraaf moet voldoen.
- De verantwoordingsgrens die de gemeenteraad vaststelt in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording mag niet hoger zijn dan 2% van de lasten exclusief dotaties reserves. Hiermee kan de verantwoordingsgrens niet langer hoger zijn dan de goedkeurings-tolerantie van de accountant.
- Ook bij het bepalen of het college rechtmatig heeft gehandeld, dienen fouten en onduidelijkheden bij elkaar te worden opgeteld. Dit houdt in dat voor zover het totaalbedrag aan rechtmatigheids-fouten én onduidelijkheden in het kader van de financiële rechtmatigheid hoger is dan de verantwoordingsgrens, deze in het kader van de financiële rechtmatigheid opgenomen worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

De wijzigingen gaan in met ingang van de jaarrekening 2025.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Actuele ontwikkelingen die interessant kunnen zijn voor u

Notitie incidentele baten en lasten aangepast

Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht in de begroting van uw gemeente is het belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. In de begroting moet een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven. Dit verplichte (meerjarige) overzicht speelt een rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht. Het is van belang dat het overzicht van incidentele baten en lasten betrokken wordt bij het presenteren van het structureel begrotingssaldo.

Om uw gemeente hierbij te ondersteunen heeft de Commissie BBV de notitie Structurele en incidentele baten en lasten opgesteld. Eind 2024 heeft de Commissie BBV deze notitie op een aantal belangrijke onderwerpen herzien als gevolg van de publicatie van de Notitie incidenteel-structureel voor het Bestuurlijk Overleg Financiële verhouding (BOFv) van 21 november 2023. In deze notitie zijn afspraken vastgelegd en verduidelijkingen opgenomen over de verschillende vraagstukken die onder de noemer incidenteel en structureel worden geschaard. Zo bevat het de voorwaarden voor gemeenten hoe een eventueel surplus van de algemene reserve kan worden ingezet. Hierbij wordt opgemerkt dat het BBV en de uitingen van de commissie BBV leidend zijn bij de uitleg van het begrip incidentele baten en lasten.

De aangepaste notitie van de Commissie BBV is te raadplegen via deze [link](#).

Nieuwe Notitie Verbonden partijen

De Commissie BBV heeft de Notitie Verbonden partijen geactualiseerd. De reden voor de actualisatie is onder andere de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Daarnaast wordt er in het kader van bovenregionale problematiek afstemming en uitvoering veel en steeds intensiever samengewerkt in de vorm van verbonden partijen. De complexiteit van de problematiek die in deze partijen worden ondergebracht kan van invloed zijn op het inzicht en de invloed die een algemeen bestuur heeft en de wijze waarop de algemeen bestuur zijn taken uit kan voeren.

De definitieve versie van de notitie is op 24 juni 2025 verschenen en wordt van toepassing met ingang van de begroting 2026.

Overgang APPA naar ABP heeft financiële gevolgen

De Rijksoverheid heeft besloten dat met de invoering van het nieuwe pensioenstelsel ook de Appa-pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers in het pensioenfonds ABP ondergebracht moeten worden. Dit zal naar verwachting per 1 januari 2028 plaatsvinden. Dat betekent dat per die datum de genoemde voorzieningen toereikend moeten zijn om de collectieve waardeoverdracht naar het ABP te kunnen dekken. Omdat het ABP strengere rekenregels hanteert voor de berekening van de pensioenverplichtingen, zal de overgang (negatieve) gevolgen hebben voor uw gemeente.

Om deze gevolgen goed in te kunnen schatten, is een gezamenlijk onderzoek gestart van het ministerie van BZK, IPO, VNG en Unie van Waterschappen. Dit onderzoek is nog niet afgerond.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2024.

Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van de Nota verwachtingen accountantscontrole zwaardere rapporterings-toleranties dan voor andere onderdelen van de jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- EUR 12.500 indien de omvangsbasis kleiner of gelijk is aan EUR 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan EUR 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan EUR 1.000.000;
- EUR 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan EUR 1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. Hierna hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid		Goedkeurend		
Strekking controleverklaring getrouwheid		Goedkeurend		
Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Financiële omvang in EUR	Toelichting fout/onzekerheden
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Fout	EUR 0	n.v.t.
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Fout	EUR 0	n.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Fout	EUR 0	n.v.t.
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Fout	EUR 0	n.v.t.
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
lenW E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Fout	EUR 0	n.v.t.
lenW E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
lenW E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021	Fout	EUR 0	n.v.t.
lenW E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
lenW E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
lenW E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Fout	EUR 0	n.v.t.
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G10A	Wet inburgering 2021_ Totaal 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G10A	Wet inburgering 2021_ Totaal 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J209	Meerjarige regeling huisvesting aandachtsgroepen	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J209	Meerjarige regeling huisvesting aandachtsgroepen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

	Samenvatting
	Jaarrekening
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen
Actuele ontwikkelingen	
Sisa	
WNT	
Onafhankelijkheid	
Communicatie	
Urenbesteding	

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
VRO J55	Aanpak energiearmoede	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J55	Aanpak energiearmoede	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
VWS H26B	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp (SiSa tussen medeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H26B	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussenmedeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussenmedeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

	Samenvatting
	Jaarrekening
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen
Actuele ontwikkelingen	
Sisa	
WNT	
Onafhankelijkheid	
Communicatie	
Urenbesteding	

De belangrijkste bevindingen uit de controle van de WNT-verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op grond van de wet zijn de griffier en de gemeentesecretaris aangewezen als topfunctionaris. Hun bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de WNT-verantwoording in uw jaarstukken.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op: <https://www.topinkomens.nl>

Controleverklaring bevat paragraaf inzake overige aangelegenheden anticumulatiebepaling WNT

Met ingang van 2018 geldt een WNT-regel voor de samenloop van topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. Deze anticumulatiebepaling regelt dat de som van de bezoldigingen van iemand die uitvoerende topfuncties uitoefent bij meerdere rechtspersonen of instellingen, niet hoger mag zijn dan het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum. In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2024 hebben wij geen controle uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatiebepaling. Dit hebben wij in onze controleverklaring bij uw jaarrekening in een paragraaf inzake overige aangelegenheden tot uitdrukking gebracht.

Bijlage Wet Normering Topinkomens (WNT)	
Aantal topfunctionarissen	U heeft twee topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening. Beide functionarissen hebben hun functie het gehele jaar vervuld.
Aard dienstverband	Beide topfunctionarissen zijn gedurende 2024 in loondienst bij de gemeente geweest.
Betaling ontslagvergoeding	U heeft in 2024 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Wij zijn gedurende de gehele controle onafhankelijk geweest van uw gemeente

Een belangrijke kernwaarde van onze beroepsgroep is dat wij onafhankelijk zijn van het orgaan dat de jaarrekening opstelt. Bij uw gemeente is dit gewaarborgd omdat de gemeenteraad onze opdrachtgever is en het college verantwoordelijk is voor het opstellen van de jaarrekening.

Wij hebben de naleving bewaakt van externe standaarden, het onafhankelijkheidsbeleid van ETL Assurance & Overheidsaccountants en de onafhankelijkheidsafspraken met uw gemeente. Wij bevestigen dat we aan deze onafhankelijkheidsvereisten hebben voldaan en voldoen.

Om onze onafhankelijkheid bij de controle van de jaarrekening te waarborgen hebben wij geen werkzaamheden uitgevoerd die buiten de kaders van onze overeenkomst vallen. Een andere maatregel die wij genomen hebben is dat alle teamleden die betrokken zijn bij de controle van uw gemeente persoonlijk hebben verklaard dat ze onafhankelijk zijn van uw gemeente. Deze verklaring is in ons controledossier opgenomen.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Belangrijke onderwerpen en aandachtspunten die wij met u hebben gecommuniceerd

Als ETL Assurance & Overheidsaccountants vinden wij het belangrijk om u te laten zien op welke wijze wij de belangrijkste onderwerpen en aandachtspunten van de controle aan u hebben gerapporteerd. Dit hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Vereiste communicatie grond van controlestandaarden	Controleplan	Management-letter	Accountants-verslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant.	●		
Bevestiging van onze onafhankelijkheid	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet-naleven van wet- en regelgeving		●	●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.		●	●
Ons standpunt over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Niet gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de gemeente		●	●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's.	●		●

	Samenvatting
	Jaarrekening
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen
	Actuele ontwikkelingen
	Sisa
	WNT
	Onafhankelijkheid
	Communicatie
	Urenbesteding

Onze urenbesteding in verband met de controle van de jaarrekening van uw gemeente

Onze urenbesteding is hoger dan onze verwachtingen

De controle van de jaarrekening vereist voldoende tijd en aandacht van het controleteam. Hierbij beogen we een passende verdeling binnen het team ten aanzien van de onderwerpen, kennis en betrokkenheid. Ingevolge de maatregelen “In het Publiek belang” binnen de accountancysector rapporteren wij over onze urenbesteding ten aanzien van de jaarrekeningcontrole.

Teamlid	Begrote uren	Werkelijke uren
Partner	80	72
Manager	92	125
Controleleider	124	56
Beginnend controleleider	136	16
Assistent accountant	156	388
Totaal uren	588	657

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt wijkt onze werkelijke inspanning 12% af van de verwachte inspanning. Daarnaast zijn er tussen de functieniveaus verschuivingen geweest in de urenbesteding.

De reden van de hogere tijdsbesteding is de moeizame jaarafsluiting. Hierdoor hebben we meer gegevensgerichte werkzaamheden moeten uitvoeren. We zullen samen met de organisatie en de griffie in overleg treden op welke wijze wij deze uren in rekening gaan brengen.

ASSURANCE &
OVERHEIDSACCOUNTANTS

Bedankt voor de fijne samenwerking

